The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CANal 8500
Over One Million Lithuanians In The United States

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CANal 8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXII | Kaina 3c | Chicago 8, Ill., Trečiadienis, Gegužės-May 9 d., 1945 m. | No. 110

KARAS EUROPOJE BAIGTAS!

PREZIDENTAS H. TRUMAN PATARĖ KONCENTRUOTIS PRIEŠ JAPONUS

Karo ir laivyno sekretoriai pasiuntė sveikinimus vadams ir kariuomenei

WASHINGTON, D. C., geg. 8 d. — Prezidentas Harry S. Trumanas šiandien oficialiai paskelbė, kad sąjungininkai laimėjo karą Europoje, vokiečiai buvo priversti pasiduoti be jokių sąlygų.

Prezidentas Trumanas pasakė kalbą per radiją, kurioje apgailestavo, kad Franklin D. Roosevelto nėra gyvųjų tarpe, laimėjimas jam būtų buvęs didžiausiu džiaugsmu. Pridėjo, kad gen. Eisenhower informavo prezidentą apie vokiečių karo jėgų sumušimą ir laisvės vėliavos iškėlimą visoje Europoje.

Prezidentas čia pat pabrėžė, kad J. A. Valstybėms dar teks sumušti kitą priešą, kuris yra nesilpnesnis už sumuštąjį. Patarė amerikiečiams kreipti visas jėgas į Pacifiką ir remti karo pastangas.

Trumanas pabrėžė, kad Japonija bus priversta pasiduoti be jokių sąlygų, kaip pasidavė nacių Vokietija. Pasakė, kad nepaprastai galingos karo jėgos bus permestos į Pacifiką ir tęsiama kova, kol bus sunaikinta paskutinė japonų armijos divizija.

Karo pabaigos proga prezidentas išleido proklamaciją, kurią jis pats perskaitė. Prezidentas patarė nemesti darbo, nesilpninti karo pastangų, bet nenuilstamai darbuotis, kaip iki šio meto darbuotasi.

Karo sekretorius Stimson pasiuntė gen. Eisenhoweriui sveikinimo telegramą, kurioje reiškia džiaugsmą dėl laimėjimų Europoje. Sekretorius prašė pasveikinti visą kariuomenės vadovybę ir kareivius, be kurių pastangų ir pasiaukojimo laimėjimas būtų neįmanomas.

Laivyno sekretorius Forrestal taip pat sveikino visas laivyno jėgas, kurios aktyviai dalyvavo Europos kovose.

Iš Amerikos gautus sveikinimus atsakė beveik visi armijų vadai. Kalbėjo gen. Eisenhower, gen. Bradley, gen. Devers ir kiti. Kiekvienas jų didžiavosi J. Valstybių kareiviais ir ginklais, kurie sumušė vokiečius.

Iš Europos generolai jau pranešė, kad didžieji Amerikos lėktuvai šiandien pirmą kartą skraidė Europos padangėmis lėktuvais be bombų. Vienas iš jų pabrėžė, kad tankai jau koncentruojami ne kovos lauke, bet į specialiai paruoštus sandėlius.

KARO VEIKSMAI SUSTOS GEGUŽIO 8 DIENOS VIDUNAKTĮ: CHURCHILL

Ginklų nemetę vokiečiai bus naikinami be atodairos, jiems netaikys karo įstatymų

LONDONAS, geg. 8 d. — Premjeras Winston Churchill paskelbė, kad visoje Europoje karo veiksmai sustos vieną minutę po gegužės 8 dienos vidunakčio.

Vokiečiai pasidavė sąjungininkams be jokių sąlygų. Pasidavimo dokumentas pasirašytas Reim mieste, Prancūzijoj, bet jis bus ratifikuotas šiandien Berlyne.

Europos frontuose įsakyta mesti ginklus, bet vietomis dar eina susirėmimai.

ATKAKLŪS NACIAI DAR PRIEŠINASI

Britų premjeras pabrėžė, kad įsakyta sustabdyti karo veiksmus vakarų fronte, bet yra dar tokių vietų, kur kovos tęsiasi.

Jeigu naciai ir po šios dienos vidunakčio bandys tęsti pasipriešinimą, tai jie bus naikinami be jokios atodairos.

Iki šio meto nelaisvėn patekę vokiečiai respektuojami, jiems taikomos Ženevos sutarties taisyklės, bet nepasidavusiems nebus jokio pasigailėjimo.

DOKUMENTĄ RATIFIKUOS BERLYNE

Premjeras Churchill šiandien taip pat paskelbė, kad pasidavimo dokumentą šiandien ratifikuos Berlyne.

Gen. Eisenhowerio vardu jį pasirašys britų maršalas Tedder ir prancūzų gen. Lattre de Tassigny.

Sovietų armijos vardu jį pasirašys marš. Žukovas, o vokiečių karo jėgų vardu pasirašys marš. Keitel ir laivyno bei aviacijos viršininkai.

Marš. Keitel, vokiečių kariuomenės vadas, kuris ratifikuos pasidavimo dokumentą.

PRIMINĖ LENKAMS DUOTĄ GARANTIJĄ

Savo kalboje premjeras priminė britų duotą garantiją lenkams, priminė vokiečių pasiruošimą karui ir sunkiausius šio karo momentus, kai britai vieni priešinosi naciams.

Premjeras pabrėžė, kad tiktai vėliau kovon buvo įtraukta Rusija ir prisidėjo J. Valstybės su galinga savo pramone.

Jis pasakė, kad britai dar turi sumušti japonus. Kalbą baigė, sveikindamas kovą dėl laisvės.

Danai Išsilaisvino

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Kopenhagoje danai atsilygna su savo kankintojais.

Vokiečiams padiktuotos sąlygos

LONDONAS, geg. 8 d. — Sąjungininkai pastatė tokias sąlygas vokiečiams:

1. Įsakyti tuojau nutraukti pasipriešinimą sąjungininkų karo jėgoms;

2. Atiduoti visus laivus ir lėktuvus, nenuskandintus ir nesugadintus;

3. Klausyti visų sąjungininkų karo vado nurodymų.

Dokumente neišvardyta vokiečiams uždedama našta, ji bus vėliau aptarta.

Naciai pasidavė ir Čekoslovakijoj

LONDONAS, geg. 8 d. — Gen. Patton vadovaujama trečioji armija priartėjo prie Pragos, o iš rytų prie čekų sostinės artėja trys sovietų armijos.

Čekų patriotų kontroliuojamas radijas paskelbė, kad nacių gen. Ferdinand von Schroemer šiandien jau pasirašė dokumentą trečios armijos štabe.

Jis sutiko pasiduoti be jokių sąlygų ir įsakė sostinėj pasilikusiems naciams mesti ginklus.

—Dabartinio karo metu britų laivynas nuskandino 673 vokiečių ir italų karo laivus, paskelbė britų laivynas.

139,498 žuvo Europos kare

WASHINGTON, D. C., geg. 8 d. — Europos kare žuvo 139,498 J. Valstybių kareiviai, šiandien paskelbė karo sekretorius Stimson.

Kovų metu buvo sužeisti 467,408 amerikiečiai, o 72,-374 dingo be žinios.

Šian skaičiun įeina žuvusieji išaurės Afrikoje, Viduržemių jūroje ir pačiame Europos kontinente.

OKINAVOJ AMERIKIEČIAI KASDIEN UŽMUŠA PO TŪKSTANTĮ JAPONŲ

Rusai dar nieko nežino apie karo pabaigą Europoj, Stalinas nepaskelbė žinių

GUAM, Marianų salynas, geg. 8 d. — Pietinėje Okinawos dalyje tenka vartoti tankus ir svilintuvus, praneša korespondentai iš kovos lauko.

Apskaičiuojama, kad kasdien amerikiečiai užmuša po tūkstantį japonų, kuriems įsakyta ginti vykusiai paruoštus apkasus.

Paskutinėm penkiom savaitėm amerikiečiai užmušė 36,535 japonus, paskelbė adm. Nimitz. Tuo pačiu metu žuvo 2,337 amerikiečiai.

Rusai nežino apie karo pabaigą

LONDONAS, geg. 8 d. — Sovietų Rusijos gyventojai dar nieko nežino apie karo pabaigą Europoje.

Sovietų generolai vakar ir šiandien pasirašė dokumentus, bet apie juos žino tiktai rusų valdžia.

Maskvos radijas šiandien paskelbė oficialų štabo pranešimą, kuriame kalbama apie Breslavo garnizono pasidavimą, bet jame nieko neužsiminta, kad garnizonas pasidavė pagal sąjungininkų diktuotas sąlygas.

Doenitz įsakė mesti ginklus

LONDONAS, geg. 8 d. — Adm. Doenitz, naujas Vokietijos fiureris, įsakė visoms vokiečių karo jėgoms mesti ginklus šiandien, vienuoliktą valandą vakaro.

Hitlerio įpėdinis, kalbėdamas per Flensburgo radijo stotį, pareiškė, kad reikia pildyti besąlyginio pasidavimo įsakymą.

Doenitz taip pat atskyrė nacių partijos veikimą nuo vokiečių valstybės reikalų.

DOENITZ NEŽINO VOKIETIJOS ATEITIES

Adm. Doenitz pasakė, kad nuo vienuoliktos valandos Flensburgo radijas nutils, nes Vokietijos valdžia pereis į nugalėtojų rankas.

Naujas fiureris pabrėžė, kad jis perėmęs valdžią tiktai vieno tikslo vedamas: išsaugoti galimai daugiau vokiečių gyvybių.

Vokiečių karo jėgos jau buvo sumuštos, todėl reikia stengtis išsaugoti daugiau turto ir žmonių. Jis nieko nežinąs apie savo likimą.

Berlyne surastas Hitlerio lavonas

ANTROJI BRITŲ ARMIJA, geg. 8 d. — Sovietų pulkininkas Anotoly Pilugin pareiškė, kad Berlyne surastas vienas lavonas, kuris labai panašus į Hitlerio.

Piluginui tatai pareiškęs vienas sovietų generolas, kuris kovojo pačiame Berlyne.

Pulk. Pilugin atsisakė duoti minėto generolo vardą.

Eisenhower komandavo 5 milijonus

PARYŽIUS, geg. 8 d. — Gen. Eisenhower šiandien padėkojo penkiems milijonams sąjungininkų kareivių, kurie buvo jo vadovybėje dabartinio karo metu.

Šiandien oficialiai paskelbta, kad gen. Patton trečioj armijoj yra iki 300,000 kareivių. Tai yra didžiausioji J. Valstybių armija.

Trečioji armija iš 18 divizijų, kurios buvo paskirstytos į keturis korpusus.

—Šveicarai įsakė vokiečių karo lėktuvui tuojau išnešti Jeruzalės Muftį, kuris bando pasislėpti nuo sąjungininkų teismo.

—Šiaurės Ispanijon vakar atskrido Belgijos fašistų lyderis Degrelle ir dar keli įtakingi fašistai.

PREZIDENTAS TRUMANAS, PREMJERAI CHURCHILL IR STALINAS SUSITIKS

Lenkijos klausimas neduoda Molotovui ramumo laikraštininkų konferencijose

SAN FRANCISCO, Cal., geg. 8 d. — Sąjunginių valstybių diplomatai yra įsitikinę, jog netrukus bus suruoštas prezidento Trumano, premjero Churchillio ir premjero Stalino susitikimas. Vyrauja įsitikinimas, kad tiktai trijų galingų valstybių vadų susitikimas gali išspręsti visą eilę svarbių problemų. Reikės atstatyti tvarką ne tiktai sumuštoje Vokietijoje, bet aptarti daugelį kitų klausimų.

Amerikos, britų ir Rusijos užsienio ministeriai nori baigti pradėtą saugumo ir pasaulio organizacijos konferenciją, bet jiems reikia ruoštis ir prie taikos problemų, kurias šiandien pat reikia spręsti. Beveik visi sutinka, kad San Francisco konferencija privalo baigti savo darbus, jeigu norima pasiekti bet kokio tarptautinio susitarimo.

MOLOTOVĄ KANKINA LENKŲ KLAUSIMAS

Sovietų užsienio komisaras vakar suruošė spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo apie 500 laikraštininkų.

Molotovas atsakė visą eilę klausimų, bet labiausiai jį erzino klausimai apie Lenkiją. Be Lenkijos klausimo negali pasirodyti viešoje vietoje.

Molotovas pareiškė įsitikinimą išspręsti lenkų klausimą, kaip buvo išspręstas ir Jugoslavijos klausimas.

Reikalauja paleisti suimtuosius

NEW YORK, N. Y., geg. 8d. — Lenkų valdžia Londone šiandien kreipėsi į sekretorių Stettinius dėl suimtų šešiolikos lenkų veikėjų.

Lenkai prašo, kad Stettinius oficialiai iškeltų klausimą konferencijoj ir pareikalautų išlaisvinti visus suimtus lenkų valdžios narius ir organizacijų veikėjus.

Liublino lenkai reikalauja keršto

LONDONAS, geg. 8 d. — Liublino komiteto kontroliuojama Varžuvos radijo stotis šiandien pasisaką prieš areštuotus lenkų valdžios narius.

Liublino lenkai reikalauja rusų išduoti jiems suimtus pareigūnus, kad jie galėtų teisti juos už išdavystę ir kitokius nusikaltimus.

Tuo tarpu buvęs premjeras Mikolajczyk taip pat reikalauja išlaisvinti visus suimtus veikėjus.

—Japonų radijas vakar informavo savo krašto gyventojus apie Vokietijos nutarimą pasiduoti sąjungininkams be jokių sąlygų.

Kovojo 27,000,000 vyrų

WASHINGTON, D. C., geg. 8 d. — Apskaičiuojama, kad Europos kare kovojo dvidešimt septyni milijonai vyrų.

Vokiečiai turėjo aštuonių milijonų kariuomenę, apie milijoną bendrakeleivių ir kitą milijoną užsienio darbininkų.

Europos kare dalyvavo keturi milijonai amerikiečių, dešimt milijonų rusų, milijonas britų, pusė milijono prancūzų. Sąjungininkai turėjo savo žinioj 16 milijonų kareivių.

Panaikins karo meto suvaržymus

WASHINGTON, D. C., geg. 8 d. — Valdžia panaikino visus suvaržymus, liečiančius šviesas naktį, leista atnaujinti arklių lenktynes.

Aviacijos pramonininkams leido statyti civilinei aviacijai reikalingus lėktuvus.

—Belgijos užsienio ministeris Spaak nuskubėjo namo, nes karaliaus išlaisvinimas kelia svarbių problemų krašto valdymo sistemoje.

—Gen. Patton armijos kareiviai iššovė paskutinį šūvį.

—Manoma, kad adm. Doenitz išsaugos savo gyvybę. Britai pasakoja, kad karo metu jis buvo laivyno viršininku, politikon jis nesikišo.

—Prezidentas Trumanas vakar pasirašė įtsatymą, kuris leidžia poniai Eleonor Roosevelt naudotis pašto privilegijomis be jokio mokesčio.

ORAS

Ryte šaltas.
Saulė teka — 5:37; leidžiasi — 7:58.

Vėliausios Naujienos

— Vakar vakare Stalinas paskelbė, kad vokiečiai pasidavė be sąlygų, o šiandien visi Rusijos gyventojai džiaugsis karo pabaiga.

— Sąjungininkų karo komisija vakar atvyko į Oslo. Juos džiaugsmingai sutiko tūkstančiai norvegų, kuriems atėjo išlaisvinimo valanda.

— Vakar Berlyne ratifikacijos dokumentą pasirašė marš. Wilhelm Keitel, vokiečių kariuomenės vadas, ir sovietų marš. Žukovas. Pasirašymą stebėjo gen. Spaatz ir gen. Tassigny.

— Dodekaneso salose vakar sąjungininkams pasidavė 10,-000 vokiečių su visais karininkais.

— Diplomatai mano, kad taikos sutartis su Vokietija bus pasirašyta tiktai už dviejų metų, tiktai tada ir vokiečių belaisviai bus sugrąžinti.

— Rusijoj karo pabaiga buvo paskelbta Stalino vardu, bet pranešimą per radiją ne pats Stalinas padarė.

— Visi sąjungininkų lėktuvai naudojami nelaisvėj buvusiems kareiviams namo vežti.

Kanados Lietuvių Žinios

ŠIS TAS IŠ ŠEN IR TEN

DARBŠČIAUSI METAI

TORONTO, Ont. — Kaip atrodo, tai šie metai, ar geriau pasakius, šis pramogų sezonas bene prakenkė visus iki šiol Toronte buvusius.

Beveik nepraeina šeštadienis ar sekmadienis, kad neįvyktų koks nors kurios nors draugijos parengimas. Kiekviena draugija pasirenka sau tikslą,—kultūrinį, labdaros ar politinį ir tokiu būdu įvairina, mūsų iseivijos lietuvišką gyvenimą.

"KELEIVIO" REDAKTORIUS P. MICHELSONAS

Štai bal. mėn. 28-29 dienomis turėjome malonumo pirmą kartą. Toronte susitikti su p. Michelsonu, kai jis buvo svečiu Toronto socialistų kuopos.

Buvo malonu svetį vėl pamatyti ir su juo pasikalbėti, bet dar maloniau buvo girdėti jo kalbą, kurioje atjautimas Lietuvos žmonių ir tiesioginis dviejų okupantų apkaltinimas už jų žiaurius elgėsius, buvo geram lietuviui artimas ir sukėlė nemažai ovacijų, o komunistiškus fanatikus kaip ant žarijų patupdė — jie atrodė kaip virti vėžiai. Ir žinant kaip komunistai dirba svetimos valstybės naudai, — o visgi darosi nuostabu, kaip žemai tie lietuviškai kalbantieji rusiški vergai nupuolė dvasioje ir kaip jų valia komunizmo nuodais perėsta.

ŠV. JONO PAŠALPINĖS DRAUGIJOS ŠOKIAI

Gegužės 5 dieną įvyko Šv. Jono draugijos šokiai ir šeimininkės pavaišino svečius skaniais užkandžiais. Šokiai buvo gana smagūs tik publikos galėjo būti kiek daugiau. Šiuo atveju, tai patys draugijos nariai, tai kitur išvykę, tai su kitais reikalais užsiėmę ir taip turėjo apleisti atsilankymą jų pačių parengiman. Linkiu jiems geresnio pasisekimo kitą kartą.

MOTINOS DIENOS PAMINĖJIMAS

Kalbėjom apie praeitį, o dabar paminėsim apie ateitį. Štai ateinantį sekmadienį, geg 13 d., "Dainos" Grupė rengia Motinos dienos paminėjimą, kuris įvyks lietuvių parapijos svetainėje, 7:30 val. vakaro.

Rengimo komisija deda pastangas suruošti scenoje veikalą ir kitus gražius pamarginimus, kurie susieis su pagerbimu Motinos.

Visus Toronto ir apylinkės lietuvius kviečia atsilankyti ir paremti dar ir kitą kilnų tikslą, nes pelnas iš to vakaro eis dviejų Toronto ligoninių naudai. Vaikų ir džiovos ligoninėms. Nemanau, kad reikia aiškinti, kiek palengėlių tos ligoninės išlaiko ir sveikatą grąžina. Todėl būkime visi "Dainos" Grupės Motinos Dienos paminėjime.

"AUŠROS" CHORO KONCERTAS

O štai ilgai lauktas "Aušros" choro koncertas, kuris įvyks gegužės 19 dieną didžiulėje ukrainų svetainėje, 404 Bathurst St.

Choras, vadovaujamas Pr. Motiejūno, ruošiasi pasirodyti su naujomis ir dar negirdėtomis dainomis; taipgi ir solistės rengiasi prie naujų ir gražių dainų. Po dainų bus linksmi šokiai prie gero orkestro. Todėl visi, kas gyvas, ruoškitės į koncertą ir šokius. Pradžia 7:30 v. vakaro.

ANKSTYVAS PAVASARIS APVYLĖ...

Žinau, kad ne tik mums torontiečiams ankstyvas pavasaris atnešė tik laikino malonumo, o po to daug rupesčio, nesmagumo ir lūkesio "antram" pavasariui. Taip, kovo mėn. viskas išsprogo, sudygo; balandžio pradžioje kuone viskas iššąlo, o dabar jau trys savaitės kaip lyja, šalta ir vis kasdien laukiama giedros ir šilimos... Tai ot jums ir ankstyvas pavasaris...

IR DAR VIENAS PARENGIMAS

Gegužės 26 dieną K. L. Tarybos, Toronto Skyrius, rengia įdomų vakarą.

Įdomus tuo, kad bus įvairus. Scenoje bus suvaidinta labai juokinga komedija "Vienas iš Mūsų Turi Apsivesti". Po to, bus šokiai ir dar tarybietės moterys pavaišins svečius kava ir užkandžiais. Žodžiu sakant, tai bus paskutinis Tarybos šiame sezone parengimas ir dėl to, norima jį padaryti įvairiu, linksmu ir maloniu. Visi lietuviai prašomi atsiminti, kad geg. 26 d. 7:30 val. vakaro, lietuvių parapijos svetainėje ir atsilankyt.

—Frances

JEI JŲS KENČIATE NUO ATVIRŲ KOJŲ ŽAIZDŲ IR ECZEMA, BANDYKIT BOROCYL OINTMENT
Jis suminkština ir turėtų pagelbėti. Skausmą, peršėjimą ir niežiejimą umai pašalina. Laikykit koją aprištą. Didelis džiaras su persinutimu $1.50. Nuvykit į vaistinę arba siųskit money orderį adresu:
BOROCYL CO., 1200 N. Ashland Av.
CHICAGO 22, ILLINOIS Tel. ARMITAGE 2450

Musų Spaustuvė Atlieka Įvairiausius Spaudos Darbus!
Jeigu esate biznyje ir jums reikia atsispausdinti bilų, steitmentų, laiškų, žinokite, kad "NAUJIENŲ" spaustuvė yra pasiruošusi jums patarnauti. Atliks darbą tobulai. Kainos kuoprieinamiausios.
UŽSUKITE IR PAMATYKITE PAVYZDŽIUS
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Canal 8500

NAUJIENŲ ACME Telephoto

Feldmaršalas Sir Bernard Montgomery prie savo štabo būstinės laukia vokiečių armijos delegacijos, kuri turėjo pasirašyti vokiečių besąlyginį pasidavimą Dan joje, Olandijoje ir šiaurių Vokietijoje. Iš viso pasidavė apie 1,000,000 vokiečių

IŠ VAKARŲ KANADOS

ABEKO-AKELAIČIO MISIJOS VAKARŲ KANADOJ

Apie vidurį balandžio mėnesio buvo atvykęs į Winnipegą komunistų dienraščio "Vilnies" štabo narys Abekas. Vakarų Kanadoj bus bene pirmas Amerikos "tavorščius", laikęs savo "pamokslus". Winnipego vieminčiams sudarė ne mažai rūpesčio ir bėgiojimo nuo vienos stoties į kitą, kol pagaliau sulaukė. Tuo pat laiku man būnant Winnipege teko "garbė" matyti ir susipažinti su svečiu bei klausyti jo "įdomių" pamokslų, kuriuos sakė per tris dienas.

Paviršutiniai atrodo žmogus pusėtinai inteligentiškas, taip pat geras biznierius, neblogai meluoja ir nė neparausta; nesigėdina prašyti užmokesčio už "long way" tikietą.

Abekas pasirodė pusėtinai "mokytas", nes savo prakalbas pradėjo nuo akmens gadynės. Jis gal manė, kad Kanados lietuviai tiek yra nemokšos, kad nėra skaitę tuo klausimu jokios knygos.

Dalis jo kalbos buvo pusėtinai gera, bet kas iš to, kad visos jo išvados buvo pražūtingos mūsų tautai ir Lietuvai. Keikė socialistus ir katalikus, "Naujienas" ir "Keleivį". Taip jau sielojosi dėl Varkalos straipsnių "Naujienose", kur gana vykusiai numaskuojami Lietuvos kvislingai. Graudeno publiką; kai kurios moterėlės net ašarojo, kurios turi sūnus kariuomenėj. Bet Abekas nepasakė, kad ši kruvina skerdynė prasidėjo po pasirašymo "kraujų sucementuotos" sutarties. Gyrė prezidentą Rooseveltą už jo geras pastangas vedime karo. Bet kuomet buvo paklaustas, kodėl prieš kelis metus jisai pats siuntė pikietuoti Balsuosius rūmus Washingtone, ir jo "geroji" "Vilnis" šaukė prieš Rooseveltą kaipo karo kurstytoją ir Walstryčio berną, tai Abekas užgynė, sakydamas: "Aš nemanau, kad taip buvo daroma". Greitai užmiršo savo juodus darbus ir liko "demokratijos" ir Roosevelto "garbintojai". Bet kaip tik prieš pradedant jam prakalbas radijas pranešė pasauliui liūdną žinią apie mirtį prezidento Roosevelto. Ne vienam doram piliečiui išspaudė ašarą iš akių, liūdėjo visas pasaulis, nes mirė žmogus, kuris žmonijai, ypač darbo klasei, padarė nemažai gero. Kaip Abekas, taip jo prakalbų rengėjai nė vienu žodžiu per tris dienas neprisiminė, kad reikalinga pagerbti atsistojimu šis pasaulio didvyris. Štai ve koki jie "demokratai". Štai ve koki jie koalicijos talkininkai. Jų darbai kalba už save.

Abekas perša lietuviams Rusijos "rojų". Bet patsai taip greit paliko tą rojų, kaip greitai suspėjo palįsti po Kručo ložos Vladivostoko uoste 1917 metais. Gerbiamasis, juk gerai atsimeni, kiek išliejai graudžių ašarų Yokohamoj (Japonijos mieste), kuomet negavai vizos grįžti į kapitalistinę Ameriką? 1918 metais, kada buvai antru kartu apvilktas raudonarmiečio mundieriu ir jį negarbingai numetei ir užsigynei kaip Judošius Kristaus ir pirmai progai pasitaikius plaukei slapta per Beringo Sąsiaurį, kad galėtum patekti į Alaską, o iš tenai į Ameriką. Ir tu tiek teturi sąžinės, kad perši mums ir mūsų tautai tą nevykusį svetimos valstybės jungą, nuo kurio džiaugeis pabėgęs.

Iš Winnipego Abekas nuvažiavo į Albertos provinciją apie 900 mylių, kur keliuose miesteliuose gyvena po 10 ar 5-kios lietuvių šeimos, o iš tenai išvyko į Vancouverį, — dar apie 800 mylių. Ten, rodosi, gyvena kelios lietuvių šeimos ir keli pavieniai. Ir kodėl Abekas nevažinės mulkinti žmonių, kad pakankamai yra lengvabūdžių, kurie užmoka su kaupu jo kelionės išlaidas. Aš bent esu tikras, kad Kanados lietuviai pasiūlytų jam išpirkti tikietą į Sovietų Rusiją arba į Sovietų Lietuvą, tai jisai taip greitai bėgtų į kapitalistinę Ameriką, kaip galėtų.

P. L.

15 Metų Vaikui 25 Metai Kalėti

Balandžio 21 dieną 15 metų vaikas, James Smiley, nušovė savo motiną (kuri paėmė jį kaip sūnų) Edną L. Smiley. Teismas paskyrė jam bausmę kalėti nuo 25 iki 40 metų. Jisai kalės Michigan valstijos kalėjime.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

SMULKIOS ŽINIOS IŠ VISUR

Prancūzai šoka bulvaruose

PARYŽIUS, geg. 7 d. — Visa Prancūzija šiandien mini Europos karo pabaigą.

Tūkstančiai žmonių metėsi į gatves, šoka bulvaruose, bičiuojasi ir džiaugiasi.

Prancuzai patyrė, kad vokiečiai šiandien pasidavė be sąlygų, todėl ir pradėjo džiaugtis, nelaukdami oficialaus pranešimo.

Kare žuvo apie 40 milijonų

LONDONAS, geg. 7 d. — Apskaičiuojama, kad daoartinio karo metu žuvo, nukentėjo ir buvo sužeisti apie keturiasdešimt milijonų žmonių.

Karas Europoj tęsėsi penkis metus, aštuonis mėnesius ir šešias dienas.

Nė vieno karo metu pasaulio istorijoj nežuvo tiek daug žmonių, kiek jų žuvo dabartiniame kare.

Šiaurės italai keis valdžią

ROMA, Italija, geg. 7 d. — Iš šiaurės Italijos atvyko partizanų atstovai į Romą, jie yra pasiryžę padaryti dideles pakaitas dabartinėje Bonomi valdžioje.

Visi partizanai yra griežtai nusistatę prieš monarchiją, jie mano, kad krašte bus įvestas republikoniškas režimas.

Be to, partizanai reikalauja, kad valdžia tuojau imtųsi griežtų priemonių prieš visus fašistus ir nacių bendradarbius.

PASKOLOS ANT MORGIČIŲ — 4% BE KOMIŠINO
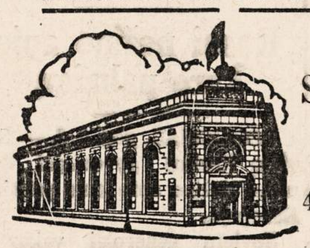
TURTAS $10,000,000.00. ATSARGOS FONDAS $975,000.00.
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION
4192 Archer Avenue Telephone Virginia 1141
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

Ne--
KIENO KALTE?
Bet--
Kas užmokės bilas?
Ar JŲS galėtumėte užmokėti už padarytus nuostolius? Ar JŲS galite rizikuoti ilgų metų bylas teismuose kurios užtrauktų dar didesnes išlaidas? Įstatymai jums uždraustų vairuoti karą iki skriaudos neatlygintos. Kam statyti save pavojun? Vairuok atidžiai, ir pasirupink tinkamą apdraudą. Specialės žemos kainos atsakomingiems vairuotojams! Klauskite apie šią apdraudą šiandien!
Rašom visokią Apdraudą
UGNIES LANGŲ RAKANDŲ
T. RYPKEVIČIA
1739 SO. HALSTED STREET
(NAUJIENŲ NAME)
GYVASTIES APVOGIMU IR KITŲ

LIETUVIAI
GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122
Dr. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REPublic 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036
Rezidencijos telefonas BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10758 S. Michigan Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8.
Ofiso Tel. PULLMAN 1193
Namų Tel.: PULLMAN 8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val.: 1 iki 3 popiet, 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų elefonas BRUNSWICK 0597

Telefonas YARDS 3146
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
744 W. 35th Street
Valandos: 11—12; 2—4 ir 6:30—8:30
Pirmadieniais tik nuo 2—4 ir 6:30—8:30. Šventadieniais: 11—12.

DR. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. Nedėlioj pagal susitarimą.
Ofiso tel. YARDS 4787
Namų tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NAUJOJE VIETOJE
2403 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 7899
Namų tel. HEMLOCK 0333

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Hemlock 8700. Rez. Pro. 6080
Jei neatsiliepia, šauk—SEEley 0434
Dr. Peter J. Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6155 SO. KEDZIE AVE.
VALANDOS:
nuo 2—4 ir nuo 7—9 kasdien.
išskiriant trečiad. ir sekmad.

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Res. Tel. REPublic 0054
Jeigu neatsiliepia —
Šauk KEDZIE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakarais. Trečiadienio vakarais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
Naujoj Vietoj
3246 So. Halsted St.
Telefonas CALUMET 7358

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 39 metus kaipo patyręs gydytojas chirurgas ir aukušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų ir moterų ir vaikų pagal naujausius metodus. X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija
1031 W. 18th St. netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskiriant šeštadienio vakaro ir nedėliomis.
Tel. CANAL 3110
Rezidencijos telefonas:
Superior 9454 ar CENTRAL 7464

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 S. Ashland Ave.
(2ros lubos)
Ofiso Telefonas: YARDS 0554
Jei neatsiliepia šaukite—
Res. Tel.: MIDWAY 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmad. nuo 10 val. iki 12 dieną.

IŠ ŠVEICARIJOS SPAUDOS

Iš patikimų šaltinių tenka patirti, kad sovietų valdžia yra pradėjusi masinę gyventojų deportaciją iš okupuotosios Lietuvos. Pagal gautas žinias, ypač daug žmonių yra išsiųsta į Sibirą iš Žemaitijos. Tarp deportuotųjų didelį nuošimtį sudaro paprasti ūkininkai.

Neabejojame, kad sovietų agentai kiekvieną žinią apie gyventojų deportacijas iš Lietuvos apšauks neteisybe. Betgi savo laiku bolševikai neigė, jog dar 1941 m. vasaros pradžioje jie išdeportavo iš Lietuvos dešimtis tūkstančių žmonių. Tų metų birželio viduryje sovietų politinė policija — vadinama NKVD — surengė liūdnai pagarsėjusiąją "žmonių medžioklę" ir tūkstančius žmonių gyvuliniuose vagonuose nudangino į Kazakstaną ir kitas Sibiro pasvietes. Lygiu būdu sovietai dabar neprisipažįsta deportacijomis iš Lenkijos, nors apie jas turima visai tikslių žinių. Apie tokias masines deportacijas dar visai neseniai buvo pateikti paklausimai anglų žemuosiuose rūmuose.

Gaunama žinių, kad Lietuvoje daugelyje vietų siaučia tikra žodžio prasme badas. Išsidangindami iš Lietuvos, vokiečiai, ką tiktai susigriebė, vežėsi į Vokietiją. Ypač skaudžiai nukentėjo arčiau prie kelių esantieji ūkiai, iš kurių buvo viskas išgabenta: gyvuliai, javai, pašaras ir t.t. Kai atėjo sovietai, Lietuvos gyventojų padėtis nė kiek nepagerėjo. Prasidėjo maisto produktų rekvizicijos. Iš ūkininkų buvo atimta tai, kas pasiliko iš vokiečių okupantų. Tuo budu ūkiai buvo visiškai ištuštinti.

Šveicarų laikraštis **Gazette de Lausanne** (1.II.1945) paskelbė straipsnį apie Lietuvą. Autorius atpasakoja Lietuvos istoriją ir pabrėžia, kad tautinė sąmonė yra giliai įleidusi šaknis visuose gyventojų sluoksniuose. Lietuvių tauta, visą šimtmečio ketvirtį džiaugusis laisve, iš pradžių buvo okupuota sovietų, paskiau vokiečių, o dabar vėl atsidūrė pirmųjų okupacijon. Sovietai pagal savo žinomus metodus pirmoje eilėje ėmė naikinti, arba, jų terminu kalbant, "likviduoti" šviesuomenę. Straipsnio pabaigoje pabrėžiama, kad Lietuva yra patapusi slaviškojo imperializmo auka.

Zuericho laikraštis **Die Tat** (20.I.45) nagrinėja Sovietų Rusijos užsienių politiką ir prieina išvadą, kad Stalinas siekia tų pačių revoliucinių tikslų, kaip ir Leninas. Norėdamas padidinti rusiškumo galią, Stalinas kelia visų slavų tautų vienybės šūkius. Tuo pačiu laimi ne tik rusiškumas, bet ir bolševizmas.

Tas pats laikraštis pastebi, kad Anglijoje dažnai vartojama formulė, pagal kurią revoliuciniam bolševizmui prikergiamas "trockizmo" vardas. Tuo būdu kai kas norėtų skirti maskviškąjį bolševizmą nuo "trockiškojo". Tačiau laikraštis pabrėžia, kad ši dirbtinė konstrukcija pradeda nusinešioti ir nieko neįtikina.

Berno dienraštis **Der Bund** (4.II.45) vedamajame straipsnyje gvildena sąlygas, kuriomis galėtų būti išlaikyta taika. Laikraštis išveda, kad taikos garantija galima tikrai Atlanto Čarterio pagrindais. Tačiau praktika rodo, kad Sovietų Rusija nuėjo kitais keliais. Tautų teisė apsispręsti dėl savo likimo ir iš viso tautų laisvė nustoja bet kurią vertę ten, kur Maskva uždeda savo leteną. Pabalčio tautoms nė kiek nepadėjo, kad jos turėjo iškilmingai suformuluotas sutartis su leniniškąja ir staliniškąja Rusija, lygiu būdu sutartis dėl nepuolimo ir nesikišimo į vidaus reikalus. Tos sutartys pasirodė turinčios tokią pat vertę, kaip vokiečių-danų nepuolimo paktas ir vokiečių-lenkų draugingumo sutartis, kuri buvo pasirašyta dešimčiai metų, o jau po penkerių metų pasibaigė užpuolimu. Sovietų Rusija tuomet turėjo glaudžią sąjungą su vokiečiais fašistais. Ji pasidarė "antifašistinė" tiktai nuo tos akimirkos, kai pati buvo užpulta.

Laikraštis prieina išvadą, kad pastovi taika įsiviešpataus tiktai tuomet, kai jėga nebus naudojama piktiems tikslams siekti.

Šveicarų socialdemokratų partijos leidžiamas dienraštis **Volksrecht** (15.I.1945) kreipia skaitytojų dėmesį į ypatingai nepavydėtiną Pabalčio tautų socialdemokratų padėtį. Juos vienodai žiauriai persekioja tiek vokiškasis "hackenkreuz'as", tiek sovietiškoji žvaigždė. Laikraštis klausia, kokiu būdu Pabalčio profesinių sąjungų ir socialdemokratų partijos nariai gali išvengti šių abiejų persekiojimų. Netenka abejoti, kad šiuo atveju istorija rašanti ypatingai liūdną lapą.

Tribune de Geneve (19.I.45) paskelbė ilgą straipsnį apie rašytojo Milašiaus Šveicarijoje leidžiamus raštus. Ta proga pastebima, kad Milašius yra kilęs iš Lietuvos ir buvo savo gimtojo krašto ministeris. Velionis priklausąs prie 20-jo amžiaus žymiausiųjų poetų. Šveicarija turinti pagrindo didžiuotis, galinti išleisti jo raštus.

Neue Zuercher Zeitung (10. II.1945) įdėjo šveicarų rašytojo Robert de Traz recenziją apie Milašių. Autorius, pastebėjęs, jog kai kas Milašių lygina su Shakeespeare ir Cervantes, nurodo į poeto kilmę. 1919 m. paskirtas Lietuvos ministeriu Paryžiuje, poetas mirė trumpai prieš karą. Tuo būdu likimas lyg ir nenorėjęs, kad jis išgyventų savo tėvynės pavergimą.

Berno dienraštis **Der Bund** (20.I.1945) paskelbė ilgą straipsnį apie gintarą. Laikraštis, pasiremdamas istoriniais šaltiniais, nurodo, kad gintaras nuo senovės randamas lietuvių, prūsų ir latvių gyvenamame Baltijos pajūryje. Lietuviai ir latviai davę Baltijos jūrai savo pavadinimą, kuris vartojamas ir kitose kalbose. Nors prūsai yra išmirę, o jų vardą pasisavino tiek iš slaviškųjų rytų, tiek iš germaniškųjų vakarų. Lietuviai ir latviai pavertę savo kraštus žaliuojančiais laukais ir žydinčiais sodais, o taip pat išpuošę savo tėvynę gražiais miestais ir didingais uostais.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

New Yorke prie Times Square gegužės 7 d. susirinko didžiausia žmonių minia, kai neoficiališkai buvo paskelbta, kad Vokietija pasidavė.

C. L. SUVALKIEČIŲ D-JA PAGERBĖ PREZ. ROOSEVELTĄ

IŠRINKO 12 DELEGATŲ Į LIETUVIŲ KONFERENCIJĄ GEGUŽĖS 20 DIENĄ; PASKYRĖ $10 AUKĄ

Balandžio 23 dieną Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd st., įvyko Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos susirinkimas.

Pirmininkas Jonas Puniška, atidaręs susirinkimą, paprašė visus atsistoti prieš Amerikos vėliavą ir atiduoti pagarbą mirusiam prezidentui F. D. Rooseveltui. Visi tai padarė su malda; taipgi pagerbė prezidentą Harry S. Trumaną, velydami jam gerų pasėkmių.

Protokolas ir valdybos raportai priimti. Kasieriaus A. Endzulio nebuvo, pranešta, kad jis serga. Valdyba pranešė, kad paėmė svetainę rudeniniui draugijos vakarui lapkričio mėnesio 18 dieną. Prašome draugijas ir klubus tą dieną nerengti vakarų, kad nepakenktumėm vieni kitiems.

Ponia Rudauskienė, svetainės savininkė, su liūdna širdimi pridavė puošnų gėlių bukietą, su padėkos laiškų visos šeimos, C. L. Suvalkiečių Draugijai už suteiktą pagarbą žuvusiam jų sūnui, karininkui C. Rudauskui. Susirinkimas priėmė padėką su gražia užuojauta.

Buvo keletas laiškų kareivių ir iš kitur. Visi priimti. Chicagos Lietuvių Tarybos laiškas, kvietimas dalyvauti konferencijoje gegužės 20 dieną Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted street, priimtas ir buvo išrinkta 12 delegatų. Išrinkta šie asmens: pirmininkas Jonas Puniška, Mary Carter, William Esmontas, August Grygel, Ona Svirmickas, Magdalena Milūnas, Mrs. Misciukaitis, Mr. Kenutis, Juozas Grazulis, Juozas Markus, Mrs. Karaliunienė, Mrs. Petravičienė. Paskirta $10 auka, kurią delegatai priduos.

Pranešta apie draugijos sergančius narius, Antaną Endzulį, kasierių, ir Suvalkiečių gerą darbuotoją Sofiją Puniškienę. Draugai prašomi juos aplankyti.

Sekantis draugijos susirinkimas gegužės 28 dieną Hollywood salėje, 2417 W. 43rd st. Būkite visi, nes visiems įdomu žinoti ką delegatai, sugrįžę iš konferencijos, pasakys. Gal praneš svarbių žinių apie mūsų tėvynę Lietuvą, kurių visi labai laukiam ir norim žinoti.

— Koresp. **Ona Svirmickas.**

Geležinkeliams Nauja Problema

Chicaga yra Jungtinių Valstybių geležinkelių centras. Iki šiol Chicagos geležinkeliai turėjo gabenti prekes ir karo reikmenes į vakarus, Pacifiko linkui, ir į rytus — Atlanto pusėn.

Dabar karas Europoje pasibaigė, taigi geležinkelių operuotojų svarbusis dėmesis ateity bus kreipiamas į gabenimą karo reikmenių į Pacifiką. Ta linkme geležinkeliečiai pertvarkys savo operacijas.

PUIKIAI PERDIRBSIM

JŪSŲ SENĄ **KRĖSLĄ** ARBA **SETĄ**. IŠRODYS KAIP NAUJAS. ★ DIDELIS PASIRINKIMAS **NAUJŲ RAKANDŲ** ★ PATARNAVIMAS GREITAS IR MANDAGUS.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 ROOSEVELT ROAD SEELEY 8760

MASTER WINDOW SHADE CO.

S. J. Vondrak Tel. Lafayette 4560

LANGAM UŽDANGALUS PADAROM ANT UŽSAKYMO FIRANKOM LAZDAS... MES NUMERUOJAM IR UŽKABINAM TAVERNOMS, NAMAMS IR MOKYKLOMS VENETIAN BLINDS

1803 WEST 47th STREET (ARTI WOOD ST.)

CASH AND CARRY

nuo 9 ryto iki 5:30 kasdien. Ketv. iki 9 vak. Šeštadienį iki pietų.

NAUJIENOS

NAUJIENOS pirmas ir didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoj.

NAUJIENOS turi savo korespondentus visuose Amerikos miestuose ir kituose pasaulio kraštuose.

NAUJIENOS paduoda vėliausias pasaulines žinias.

NAUJIENOSE rasite necenzuruotų žinių iš Lietuvos.

NAUJIENŲ prenumerata Amerikoj (be Chicagos) kainuoja $6.00, Chicagoj ir Europoje —$8.00.

NAUJIENOMS—pinigus siųskite šiuo antrašu:

"NAUJIENOS"

1739 SO. HALSTED STREET

CHICAGO, ILLINOIS

PADĖKIME LIETUVAI ATGAUTI LAISVĘ. REMKIME AUKOMIS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBĄ IR JOS INFORMACIJOS CENTRĄ,

kuris skleidžia pasaulyje teisingas žinias apie Lietuvą ir skelbia tikrus lietuvių tautos troškimus.

Iškirpkite, išpildę šį lapelį, ir pasiųskite kartu su savo auka AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS CENTRUI:

Lithuanian American Council, 1739 South Halsted Str., Chicago 8, Illinois, U. S. A.

Čekį arba Money Orderį rašykite Lithuanian American Council vardu.

Žemiau pasirašęs (usi) siunčia Amerikos Lietuvių Tarybai $..... auką paremti lietuvių tautos kovą už laisvę.

(parašas)

(adresas)

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telephone CANal 8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$6.00 per year in Canada
$6.00 per year outside of Chicago
$8.00 per year in Chicago
3c. per copy.

Užsakymo kaina:

Chicagoje—paštu:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoj per išsiuntinėtojus:	
Viena kopija	3c
Saveitei	18c
Mėnesiui	75c

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj,	
Metams	$6.00
Pusei metų	3.25
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Užsieniuose:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telefonas Canal 8500.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Leon Blum laisvas

JAV 5-ji Armija užtiko koncentracijos stovykloje Italijos Alpuose didoką būrį žymių žmonių, kuriuos Vokietijos naciai laikė nelaisvėje, ir juos išvadavo. Tarp išvaduotųjų yra Francūzijos socialistų vadas Leon Blum, buvęs Austrijos kancleris Kurt Schuschnigg, buvęs Vengrijos premjeras Nicholas Kally, keletas graikų generolų, du britų armijos karininkai — ir visa eilė vokiečių.

Visas demokratinis pasaulis, o ypatingai Francūzija, džiaugsis, kad išliko gyvas buvusis jos premjeras Blum. Jau pirmiau buvo išlaisvinti kiti du buvusieji Francūzijos premjerai — Herriot, Raynaud ir Daladier.

Juos suėmė ir įkalino Vichy valdžia, kuri bandė suversti jiems atsakomybę dėl pralaimėto karo su Vokietija. Kai naciai okupavo pietinę Francūziją, tai jie tuos francūzų vadus išgabeno į Vokietiją.

Herriot buvo išvaduotas rusų ir nuvyko į Maskvą. Francūzijos miestas Lyons jau išrinko jį savo mėru. Dabar jisai jau, gal būt, keliauja namo. Blum ir Raynaud taip pat netrukus grįš į Francūziją. Ateinantį sekmadienį įvyksta perbalsavimai Francūzijos vietinių savivaldybių rinkimuose. Galima neabejoti, kad jų sugrįžimas padarys įtakos į balsavimų rezultatus.

Leon Blum gali pasidaryti įtakingiausias žmogus Francūzijoje. Kaipo vadas socialistų partijoje, jisai neturi sau lygaus. Bet jo reputacija labai aukštai stovi ir tarp kitų demokratinių grupių, nes jisai parodė savo nepaprastą drąsą, atsisakydamas bėgti į užsienį, kada Francūzija buvo sumušta ir Hitleris patapo jos valdovu.

Riom teisme, kur maršalo Petain'o teisėjai mėgino apkaltinti buvusias Francūzijos valdžias, kad jos neparuošė krašto atsigynimui nuo priešo, ir tuo būdu diskredituoti respubliką, — Leon Blum ne tiktai atrėmė kaltinimus, bet ėmė kelti aikštėn Vichy valdžios ir jos rėmėjų šunybes, taip kad byla buvo nutraukta. Nuo to laiko Francūzijos socialistų vadas, visų demokratinių elementų akyse, yra žymiausias respublikos gynėjas.

Francūzijai, pergyvenusiai penkerius su viršum metus karo ir svetimos okupacijos, toks asmuo gali daug patarnauti, steigiant naują valdžią ir atstatant kraštą.

Stalino tylėjimas

Sovietų Rusijoje karo pabaiga vakar priešpiet dar nebuvo paskelbta, nors sovietų kariuomenės atstovai dalyvavo pasirašyme dokumento apie Vokietijos kapituliaciją.

Kaip 8 valandą ryte, gegužės 8 dieną, oficialius pareiškimus padarė Jungtinės Valstybės ir Didžioji Britanija. Pasakė kalbas prezidentas Trumanas ir premjeras Churchillas. Bet Stalinas tylėjo.

Bet už tai jisai paskelbė naują "dienos įsakymą", pranešdamas, kad Raudonoji armija paėmė Čekoslovakijoje didelį geležinkelių mazgą Olmuetz. Tai yra karo komunikatas. Rusija tokiu būdu vakar dar buvo "karo stovyje" su Vokietija.

Tai atrodo, kaip kokia komedija. Kam ji reikalinga? Ar tam, kad visas pasaulis matytų, jogei Rusija nesutaria su vakarų demokratijomis?

ALT žodis San Francisco konferencijai

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija San Francisco'je įteikė paruoštą iš anksto memorandumą ne tiktai oficialiai JAV atstovybei Jungtinių Tautų Tarptautinės Organizacijos Konferencijoje (UNCIO), bet ir **tiesiog pačiai Konferencijai.**

Memorandumo įteikimas Konferencijai buvo atliktas per jos Sekretariatą.

O Amerikos delegatams memorandumas buvo įteiktas per "Public Liaison" ofisą, kuris patarnauja, kaipo ryšys, tarp Amerikos atstovų ir publikos. Kaip žinoma, Amerikos atstovų Konferencijoje yra aštuoni. Gautus per Liaison ofisą raštus jie toliau nesiunčia. Norint, kad raštas pasiektų **visą Konferenciją,** reikia kreiptis į jos Sekretariatą.

Tą ir atliko Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotiniai, Wm. F. Laukaitis ir Wm. T. Kvetkas. Memorandumo įteikimo ceremonijoje dalyvavo ir lietuvių sapudos korespondentė, p. M. Kižytė.

APŽVALGA

KAIP LENKIJA BUVO PAVERGTA

Sovietų Rusijos užsispyrimas užkarti Lenkijai "kvislingų" valdžią, sudarytą iš Maskvos kontroliuojamo Liublino komiteto narių, primena tuos įvykius, kurie apie pabaigą 18-jo šimtmečio privedė prie Lenkijos sudraskymo ir pavergimo.

Kaip dabar, taip ir tada vyriausias Lenkijos priešas buvo Rusija. Susitarusi su Prūsų karalium, ji įvykdė pirmą Lenkijos padalinimą 1772 metais (dalį grobio paskui gavo ir Austrija).

Lenkija, matydama, kad jai gresia mirtinas pavojus, nutarė susitvarkyti viduje, ir po ilgų ginčų tarp šlachtos, magnatų (didžiųjų bajorų) ir karaliaus, **priėmė naują konstituciją** — 1791 metų gegužės 3 dieną. Bet Rusijos carienė Katrė II nenorėjo, kad Lenkija sustiprėtų, ir sukurstė dalį Lenkijos magnatų prieš valdžią ir prieš naująją konstituciją.

Tie magnatai (Feliksas Potocki, Severinas Rzewuski ir k.) nuvyko į Peterburgą ir pasirašė slaptą sutartį su Katrės II valdžia, kad Lenkijos senoji konstitucija bus atsteigta ginklo jėga, bet Rusijai prižadant, kad ji nelies Lenkijos teritorijos. Po to tie lenkų sąmokslininkai įsteigė Ukrainos miestelyje Targowica **"konfederaciją"**, kuri viešai pasmerkė gegužės 3 dienos konstituciją. O carienė Katrė per savo ambasadorių Varšuvoje paskelbė Lenkijai karą ir rusų armijos įsiveržė Lenkijon neva su tuo tikslu, kad būtų padaryta tvarka Lenkijoje ir kad būtų apginti jos žmonės nuo "tironiškos valdžios".

Bet Katrė apgavo Lenkijos bajorus, kurie ieškojo jos pagalbos. Lenkiją ji užkariavo ir panaikino jos nepriklausomybę!

Šituos praeities įvykius paminėjo dabartinis Lenkijos premjeras T. Arciszewski, sakydamas kalbą apie 1791 m. gegužės 3 d. konstituciją.

ARCISZEWSKIO KALBA

Lenkų tremtinės valdžios vadas, Tomasz Arciszewski, savo kalboje Londone pasakė:

"Vos tik buvo įvesta Gegužės Trečiosios Konstitucija, kai Rusija suorganizavo grupę visai priklausančių nuo jos žmonių Targowicoje su tikslu sudaryti įspūdį, kad jie neva atstovauja Lenkijos žmones ir jų siekimus. Darydama šitą intervenciją, Rusija norėjo parodyti Europai, kad Lenkijoje nėra vienybės, kad dauguma žmonių nepripažįsta teisėtos valdžios ir jos konstitucijos, bet nori paremti valstybės gyvavimą cariškos Rusijos garantijomis. Targowica buvo grynai Rusijos padaras. Rusijos verčiama, Targowicos Konfederacija paskelbė pasauliui, kad Lenkija privalo atsižadėti savo nepriklausomybės ir patekti Rusijos globon.

"Targowicos Konfederacija išdygo 1792 m. gegužės 14 dieną. Už šešių dienų po to rusų armijos įsiveržė į Lenkiją po priedanga 'jos išlaisvinimo iš savo valdžios priespaudos ir Gegužės Trečiosios Konstitucijos', kurią Rusija stengėsi nupiešti pasauliui, kaipo 'reakcijos ir despotizmo aktą'. Nuo tos valandos Lenkiją tikrumoje valdė Katrė Antroji, kuri naudojo Targowicos Konfederaciją, kaipo savo įnagį. Tos valdžios buvo paremtos prievarta, neteisėtu turto konfiskavimu ir deportavimu į Rusiją tų, kurie parodydavo bent menkiausią norą pasipriešinti. Šituo keliu Rusija vykdė 'Lenkijos čielybės ir nepriklausomybės saugojimą'."

Ar ne panašiu būdu, kaip Rusijos carienė Katrė, dabar elgiasi Stalinas?

Maskvos pastangomis suorganizuotas Liublino komitetas yra toks pat įrankis Lenkijai pavergti, kaip kad buvo tų Lenkijos bajorų komitetas, kuris keliavo į Peterburgą prašyti "Rusijos protekcijos" Lenkijai. O Liubline įsteigta (ir paskui į Varšuvą perkelta "laikinė Lenkijos vyriausybė" tai — tas pat, kas buvo 18-am šimtmetyje Targowicos Konfederacija.

Stalinas eina carienės Katrės pėdomis, "laisvindamas" Lenkiją nuo jos valdžios. Ne be reikalo jisai jau seniai ėmė garbinti Katrės generolą Suvorovą, kurio vardu įsteigtas vienas iš aukščiausių ordinų Raudonosios armijos vadams.

Už Lenkijos (ir Lietuvos) pavergimą carienė Katrė buvo praminta "Didžiaja". Stalinas trokšta pasidaryti dar "didesnis".

MELAGIS IR IDIJOTAS

V. Andrulis pasakoja, kad "Naujienos" rašiusios, jogei "Hitlerio gauleiteriai yra tokie geri ir mokslingi žmonės, kad Lietuvą aukštai ištobulino ir net naują tobulą lietuvį sukūrė."

"Naujienos" to, žinoma, niekuomet nerašė.

Bet jeigu Andrulis mano, kad Hitlerio gauleiteriai ištikrųjų sukūrė "naują lietuvį", tai tokio jų kurinio pavyzdys galėtų būti pats Vincas Andrulis.

Nes Hitlerio gauleiteriai, sekdami savo "fiurerį", melavo ir kitus vertė meluoti. O didesnį ir begėdiškesnį melagį, kaip Andrulis, būtų sunku surasti.

Be to, Hitlerio gauleiterių "mokyklon" patekę žmonės, palaipsniui netekdavo sugebėjimo protauti — ir daugelis jų, pagaliau, pavirsdavo visai idijotais.

Sprendžiant iš idiotiškų Andrulio plepalų, galima numanyti, kad jisai išėjo visą jų "mokslą", taip kad "Vilnies" redaktoriaus asmenyje raudonųjų kvislingų štabas dabar turi tikrą hitleriškos kurybos šedevrą!

—Vokiečių maršalas Fedor von Bock rastas užmuštas šalia kelio. Britai tvirtina, kad jis žuvęs prieš šešias dienas.

—Olandija, Belgija, Francūzija ir Rusija reikalauja vokiečių darbininkų sugriautiems miestams ir tiltams atstatyti, kurie sunyko karo metu.

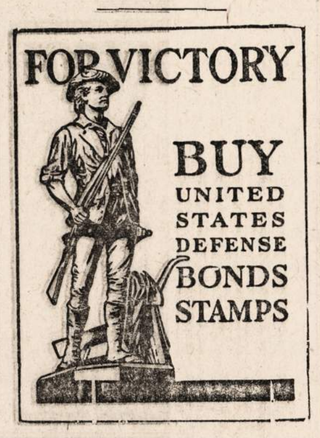

Algis Vaidenis

RUBAJATAI

Iš anapus kalnų atkyla baltas debesėlis
Ir nejučia išnyksta ties mano galva pasikėlęs.
Ir aš norėčiau taip ramiai išnykti
Tenai, kur žydi be galo ir pradžių didysis mėlis.

Margas genelis mano palangėn atlekia kas rytą,
Čia nusileidžia ir šitą šulą ima tašyti,—
Jis, kaip nepaprastas dailidė dirba sau namus,—
Reikės man tą kaimyną viešnagėn paprašyti.

Ugnelę šventą kūrenu per visą savo amžių,
Knygas įstatymų naujų suplėšiau ir suglamžiau,
Kai saulė, žolės, paukščiai, žvaigždės ir mėnulis
Man paslaptį pasakė apie didįjį Praamžių.

Gražiai lelijos tik tarp lelijų auga.
Dagiai tiktai dagius dagyne saugo.
Žmogus, kai Romuvon žmogaus išeina,
Kelyje nesuranda pakeleivio draugo.

Gyvenimo tulžis į mano širdį lašas po lašo,—
Nors knygos gyvenimą kitoniškai aprašo,—
Visą save aš, visą gyvenimui parduodu,
Kaip Judas Kristų — už trisdešimt grašių.

Kai noksta varpa, žydi žiedas, noksta uoga,
Saulei meldžiuosi Gyvybės Romuvoje vienišas ir nuogas —
Tada regiu tikrai aš gyvą savo Dievą,
Tada jaučiu tikrai savyje gyvą žmogų.

Buenos Aires.

VL. ANDRIUKAITIS

Kruvina Laisvė

(ROMANAS)

(Tęsinys)

Pareiga. Argi tai josios pareiga? Bėgti naktį per visą miestą, pakęsti kareivių užpuolimą ir šlykštybę, ir paskui belstis į svetimo, nepažįstamo vyro namus, veržtis į jo kambarį... Jurgis jautė, aiškiai jautė, kad tai buvo meilė, jo, trumpalaikis sušvitimas su mažyčiu ekstravagantikumo, nuotykių troškimo priedu, bet vis delto meilė. Ir Jurgis buvo laimingas. Laimingas del tos meilės, bet tikros, įrodytos meilės, akimirkos, dėl to pašėlusio džiaugsmo vilties, jei kitaip dalykai klotųsi, jei jis būtų laisvas tikra to žodžio prasme. Bet gal tada ir tos meilės akimirkos nebūtų...

Jurgis buvo įsitikinęs, kad pirmu pasimatymu sugebėjęs įžiebti Lizos sieloj meilės žiežirbėlę, jis antru pasimatymu su ja savo kambary tą žiežirbėlę užgniaužė ir gal net pasibiaurėjimą vietoj jos pagimdė. Juk jis toks miesčioniškas, toks paprastas ir gal žemas jai pasirodė. Ir nepadėkojo už didelį žygį taip, kaip padėkoti reikėjo.

"Aš be galo dėkingas"... — pasakė jai šaltai. Reikėjo pulti į kojas, griebti ir išbučiuoti rankas, ir viską viską papasakoti. Papasakoti, kaip sunku svetimoj šalyj, kaip išsiilgęs žmonių, kaip svajoja apie ją nuo tos dienos, kai ji, tokia išdidi, tokia tolima, tik kelis kartus į jį savo prabangoje pažiūrėjo. Ji suprastų, atjaustų ir dovanotų. Dovanotų jo silpnumą, tas biaurias škurenkienės kojines, ir maloniai jam ištiestų mažytę tamsią rankutę. Dabar jau vėlu. Niekad jau Jurgis nedrįs jai, tai išdidžiai mergelei, į akis pažvelgti, nedrįs eiti tuo keliu, kuriuo ji eitų.

Baigta. Pasiliko tik skausmai ir daug skaudesni atsiminimai...

22.

Chersono lenkų komitetas nukentėjusiems nuo karo šelpti buvo čia pat, prie bažnyčios. Jo raštinei buvo paskirtas visas pirmas klebono namų aukštas, o didelė iškaba, rusų ir lenkų kalbomis, iš tolo keleiviams bylojo apie jį.

Komiteto būstynėje buvo pilna susirinkusių pašalpų gauti pabėgėlių. Jurgiui gerokai teko padirbėti alkūnėmis, kol prisimušė prie akiniuoto raštininko, užsibarikadavusio nuo judrios ir tikrai lenkiškai nachališkos minios medine pertvara ir masyvišku stalu.

—Lietuvių? — ilgai galvojęs, pagaliau darkyta rusų kalba į Jurgio klausimą atsakė raštininkas. — Ne, tokių mūsų sąrašuose nėra.

—Gal patikrintum tamsta? — dar spyrėsi Jurgis.

—Ne, tikrai nėra, — pakratė raštininkas galvą. — O, ponas, kaip spėju, karininkas?

—Taip.

—Lenkas, atsiprašau už drąsą?

—Ne, lietuvis.

—Bet juk tat vis tas pat... — ūmai sujudo raštininkas. — Aš apie poną pranešiu ponui Vrublevskiui, mūsų prezesui... Ponas karininkas, tur būt, neatsisakys su juo truputį pakonferuoti?

Jurgis kiek pagalvojo. Kas jam per įdomumas kalbėtis su tuo kažin kokiu Vrublevskiu, kurio pavardė čia taip dažnai su pagarba arba su neapykanta minima. Bet ar ne vis tiek? Gal iš to kokia nauda išeis. Laiko yra. Ir jis teigiamai linktelėjo galva.

Ponas Vroblevskis, aukšta stambių kaulų žmogysta, angių lordo manierų, su pretenzijomis į aristokratiškumą, gal tyčia švebeldžiuojanti, Jurgį pasitiko su didžiausia pagarba.

—Prašau sėstis, gerbiamas pone. Čia tamstai bus patogu? Gal cigarą? — mandagumo kaskadu apipylė jis Jurgį.

Kalbėjo lenkiškai. Jurgį tas kiek įpykino.

—Aš nekalbu lenkiškai... Esu lietuvis. Tamstai ponas, tur būt, pranešė, — mojęs galva raštinės pusėn atsakė nusiškai.

—Taip... Truputį painformavo... Bet juk Lietuva irgi "Polska"... — Irgi rusiškai pradėjo kalbėti Vrublevskis.

—Ne. Lietuva — Lietuva, — nusijuokė Jurgis: — Mūsų žmonės kalba lietuviškai.

—Ir tai kalba, kurios lenkas negali suprasti?

—Taip.

—Bet aš sueidavau su žmonėmis iš Lietuvos, kurie gana gerai kalba lenkiškai.

—Tai sulenkėję. Tokių nedaug.

Kurį laiką tylėjo. Vrublevskis, kramtydamas cigarą, iš po storų savo pensne stiklų tiriamai žiūrėjo į Jurgį.

—Tamsta katalikas? — pagaliau paklausė.

—Taip, — vėl nusijuokė Jurgis, vis labiau įsitikindamas, kad Vrublevskis, kaip ir daugumas tikrų lenkų, visai nepažįsta Lietuvos.

—Ką manai tamsta pradėti?

—Jau pradėjau.

—Būtent.

—Slapstausi.

Vrublevskis nuleido galvą ir vėl kelias sekundes tylėjo.

—Tamsta ieškai lietuvių?

—Taip.

—Chersone jų nėra... Bent mūsų sąrašuose nėra, o kito komiteto pabėgėliams irgi čia nėra.

—Jurgis atsistojo. Vrublevskis jam ištiesė ranką.

—Dar valandėlę... Aš norėčiau pasiūlyti... Jei tamsta sutiktum? — sustabdė Jurgį: — Tamstai tur būt sunku?

—Aš pašalpos neprašau, — ištraukė savo ranką iš Vrublevskio delno Jurgis.

—Aš ne apie tai... Mes čia gana gerai susiorganizavom. Jau keturi lenkai karininkai mūsų išsiųsti į legijonus... Tamsta girdėjai apie besiorganizuojančius lenkų pulkus?

—Taip... Jų dalių yra Kijeve.

—Jei tamsta norėtum... mes galėtumėm ir šiandieną išsiųsti... Kelionės pinigai, visoki liūdijimai. Bematant... Kaip tamsta manai?

—Ačiū labai, — pasilenkė atsisveikindamas Jurgis: — aš iš fronto galėjau važiuoti tiesiog į Kijevą... Aš lietuvis.

—Bet juk tat vis tiek... Tamsta bematant pramoktum lenkiškai. Tenai tamsta tikrai lietuvių rastum.

—Labai dėkui. Bet man nusibodo svetimiems tarnauti.

—Juk tat Lenkijai!

—Bet ne Lietuvai... Lenkija, Rusija ar kitas kas, bet ne Lietuva... Labai gaila, bet negaliu, nepakelsiu jau to aš...

Ir Jurgis išėjo, išsinešdamas apie Vrublevskį panašų įspūdį į tą, kurį gavo po pasikalbėjimo su pulkininku Zaicevu.

Dar tenai, fronte, vos revoliucijai prasidėjus jis girdėjo apie organizuojamus lenkų pulkus. Skaitė apie tai ir laikraščiuose.

—"Kodėl lietuviai neorganizuoja savo dalių?" — buvo pirma jo mintis, paskaičius tas žinias. (Sibire, Vitebske, Smolenske ir kitur po revoliucijos buvo susiorganizavusios atskiros lietuvių karių dalys, tačiau plačiojoj Rusijoj ne daug kas lietuvių savo laiku apie jas sužinojo.)

Ir jis su pavydu išlydėjo kelis savo pulko lenkus karininkus į tuos lenkų pulkus. Su pavydu, kad jie turi kur vykti, kur bėgti iš vis didėjančio fronte chaoso ir šlykštynės. Bet drauge su jais neišvyko, nors ir kažin kaip kvietė. Neišvyko ir nesigailėjo, nors tuoj po to buvo įstumtas į eilinių eiles, paskendo kareivių barakų purve, buvo priverstas kentėti moralinį skurdą kas valandėlė. Nesigailėjo, nes svajojo apie Lietuvą, apie sugrįžimą į namus ir viso to vargo pabaigą. Nesigailėjo jausdamas, kad jau negalėtų svetimiems tarnauti, svetimais reikalis rūpintis ir svetimiems vadovauti.

(Bus daugiau)

ŽEMAITĖS GIMIMO SUKAKTIS

Šių metų gegužės 31 dieną sueina lygiai šimtas metų nuo Žemaitės gimimo. Jeigu Lietuva būtų laisva, o J. Valstybės neįtrauktos į pasaulinį karą, tai ši sukaktis būtų plačiai paminėta ne tiktai pačioje Lietuvoje, bet ir Amerikoje.

Žemaitės raštai atsidarė sau kelią į lietuvišką kaimą dar tais laikais, kai lietuviai negalėjo nepriklausomai tvarkytis; Žemaitės aprašomi vaizdai buvo laikomi pavyzdiniais Lietuvos mokyklose; Žemaitės kalba buvo neišsemiamu šaltiniu Lietuvos kalbininkams, todėl ir netenka stebėtis, kad josios sukaktuvės vertos didesnio paminėjimo.

Kiekvienas lietuvis, branginąs savo literatūrą, žino, kokią svarbią vietą žemaitė užima lietuvių literatūroje. Ją pažįsta kiekvienas laikraščių skaitytojas, ji turi būti pažįstama kiekvienam, kuris bando plunksną imti į rankas.

Kiek teko patirti, kai kurie mūsų laikraščiai rengiasi šią jos sukaktį paminėti, atspausdindami jos kūrinius ir iškeldami aikštėn svarbesnius jos gyvenimo ir kūrybos bruožus.

Šia proga aš noriu iškelti vieną klausimą, kuris Amerikos lietuviams yra neatidėliotinas. Turime žinoti, kad Žemaitė yra viena nelaimingiausių lietuviškų rašytojų: iki šio meto neišleisti visi jos raštai, iki šio meto dar neparuošta rimta josios biografija.

Daugelis Lietuvoje rašė apie Žemaitę, kai kuriose studijose iškelta vertingų ir įdomių minčių, bet, kaip sakiau, patys svarbiausieji darbai dar neatlikti.

Kai skaitai raštus apie Žemaitės biografiją, tai taip ir matai besikartojant tuos pačius sakinius ir tas pačias mintis, kurias ji išdėstė keturiuose puslapiuose pirmo savo raštų tomo įžangoje. Vėlybesnieji rašytojai ėmė medžiagą iš ketvirto tomo didesnio veikalo, kuriam ne autorė, bet leidėjas davė "Autobiografijos" pavadinimą. Ar tą rašinį autorė būtų dėjusi į savo biografiją, ar ten yra keli rašiniai, ar ten ji visai ką kitą planavo, — mes nežinome. Tarp "Autobiografijos" ir "Mano pirmųjų žingsnių" yra prieštaravimų, todėl ir yra pagrindo manyti, kad autorė, jeigu būtų galėjusi pabaigti užsimotą darbą, gal ir kitaip viską būtų sutvarkiusi.

Lietuvoje keli asmenys buvo pasišokę rašyti apie Žemaitę, bet į mano rankas nepateko nė vienas rašinys, kuriame aiškiai matytųsi noras, kur būtų parodytas reikalingas pasiryžimas giliau šį reikalą ištirti ir duoti lemtesnį darbą. Retas apklausinėjo artimesnius Žemaitės pažįstamus, niekas nepasistengė apvažiuoti tas vietas, kur Žemaitei teko gyventi, niekas nepasiryžo pasimatyti su tais žmonėmis, kurie senutę asmeniškai pažinojo, su ja susitikdavo ir bendrą darbą dirbo. Mirė ne tiktai Žemaitė, bet mirė ir daugelis tų, kurie galėjo apie ją daug įdomaus pasakyti.

Šiuo atveju nelaiminga ne tiktai Žemaitė, bet ir kiti rašytojai. Lietuviai, matyt, dar nemoka vertinti biografijos, nesupranta pilnos jos reikšmės autoriaus darbams vertinti.

Raštų išleidimo atžvilgiu Žemaitė buvo laimingesnė, bet ir tie nebuvo išleisti nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metais. Pirmas raštų tomas išėjo 1914 metais. Praeitas karas sutrukdė tolimesnį leidimą.

Žemaitei jau esant mirties patale ir neturint leidėjo, Andrius Bulota sutiko išleisti josios raštus, neimdamas jokio pelno už išleidimą. Pirmas tomas pasirodė 1924 metais, ketvirtas 1931, o paskutinis iki šio meto nepasirodė.

Kiek teko girdėti, dabartinio karo audrose ir Andrius Bulota, Žemaitės leidėjas, neteko gyvybės. Yra pagrindo manyti, kad naciai ne tiktai sušaudė Bulotą, bet pagrobė ir visus dokumentus, kurie pas jį galėjo būti. Kartu galėjo būti pagrobti ir tie Žemaitės raštai, kurie buvo parinkti į penktąjį josios tomą. Buvo planuojamas ištisas tomas Žemaitės susirašinėjimų, bet šiandien ir jų likimas nežinomas.

Jeigu vokiečiai ir būtų neišvogę rankraščių, jie galėjo žūti dabartinio karo metu. Iš Lietuvos ateinančios žinios sako, kad Mariampolės apylinkėse ėjo smarkios kovos, o pati Mariampolė beveik visai išdeginta. Jeigu josios raštų originalai buvo Mariampolėje, jie galėjo žūti karo liepsnose.

Kaip matome, didelė Lietuvos rašytoja iki šio meto neturi savo biografijos, neišleisti ir josios raštai. Kai kurių josios kūrinių, gal ir niekad neteks matyti.

Vieną spragą galėtų ir turėtų užpildyti amerikiečiai. Apie Žemaitę rašiusieji dažnai nusiskųsdavo neturį jokių žinių aipe Žemaitės darbą ir veiklą Amerikoje. Ji čia praleido apie penketą metų, važinėjo po visas didesnes kolonijas, užmezgė daug draugysčių ir turi nuoširdžių gerbėjų.

Man teko kalbėti su keliais asmenimis, kurie Žemaitę labai gerai pažino, su ja dažnai susitikdavo ir veikdavo tose pačiose organizacijose. Šios sukakties proga kiekvienas rašytoją pažinęs asmuo privalėtų parašyti savo atsiminimus, papasakoti susitikimus su Žemaite, atpasakoti josios veiklą, pasikalbėjimus.

Rašytoją pažinusių žmonių Amerikoje dar yra, bet jųjų gretos kasmet retėja. Be to, reikia turėti galvoje, jog laikas labai greitai dildo atmintį. Nustebtumėt, jeigu pasakyčiau, kaip kai kurie daug ką užmiršo apie Žemaitę. Jie sykosi su ja susitikdavę, dažnai kalbėdavęsi, o kai paprašiau papraščiausio dalykėlio, tai tiksliai prisiminti jau negalėjo. Jeigu dar toliau atidėliosim, tai ne tiktai viską užmiršim, bet ir kas pasiliks atmintyje — į kapus nusinešim.

Kurie gali rašyti, tegu rašo; o tie, kuriems sunku rašyti, tegu pasakoja. Aš pats, atitrūkdamas nuo darbo, mielu noru sutikčiau aplankyti vyresnio amžiaus žmones ir išklausyti jų pasakojimų apie Žemaitę. Chicagos apylinkėje gyvenančius asmenis galėčiau greičiau aplankyti, o su toliau gyvenančiais taip pat galėtume susitarti. Man galėtumėt pranešti į "Naujienas".

Vėliau tą medžiagą vertėtų sutvarkyti ir sunaudoti. Amerikoje nieko negalėsime išleisti, bet ją galėtume atspausdinti laikraštyje, kad vėliau, kai pasaulyje bus daugiau laisvės ir tolerantiškumo, kai atsiras norinčių rašytojos gyvenimą ištirti, jie galėtų tą medžiagą panaudoti.

Rengiantis minėti Žemaitės šimto metų gimimo sukaktį, kiekvienas jį pažinęs asmuo privalėtų parašyti savo atsiminimų žiupsnelį.

M. Gudelis

ALBERT LUMBER Company

3800 S. Western Avenue
LAFayette 2101

TURIM PILNĄ PASIRINKIMĄ A-1 rūšies stako—Lentų ir Namams Materiolo.

Kam reikalinga namą taisyti. Mes dedam langus ir duris ir apkalam namus su Insul Brick popieriu. Mes turime lietuvius karpenterius, kurie padaro darbą.

For VICTORY

BUY UNITED STATES DEFENSE BONDS STAMPS

PIRKITE KARO BONUS

ALT Delegacija Įteikia Memorandumą

Amerikos Lietuvių Tarybos Delegacija apsilanko UNCIO Sekretariato Ofise, kur Lieutenant Commander John S. Thacher, Special Assistant to the Secretary General UNCIO, priima ALT Memorandumą on Post-War International Organization. Iš kairės į dešinę stovi: ALT delegatas William T. Kvetkas, Lieutenant Commander John S. Thacher, spaudos korespondentė M. Kižytė ir ALT Delegacijos pirmininkas William F. Laukaitis. Nuotrauka padaryta gegužės 3 dieną.

LAIŠKAS UNCIO SEKRETARIATUI

Įteikiant Memorandumą UNCIO (United Nations Conference on International Organization) Sekretariatui, buvo pridėtas šitokio turinio laiškas:

Mr. Alger Hiss
Secretary General
UNCIO
San Francisco, Cal.

On behalf of the Lithuanian American Council, the United Latvian Committee and Central Committee of Estonian Organizations we submit to the attention of the Conference the attached Memorandum on a Post-War International Organization.

Respectfully yours,
WILLIAM F. LAUKAITIS
Chairman of the Lithuanian Delegation

ALT Memorandumas užrekorduotas

Kadangi Amerikos Lietuvių Tarybos ir latvių bei estų organizacijų Memorandumas tapo įteikta tiesiog Jungtinių Tautų Tarptautinės Organizacijos Konferencijai San Franciscoje, tai jisai įeina į tos konferencijos oficialius rekordus ir pasidaro dalis jos užrekorduotų darbų.

Reikia čia pridurti, kad ALT delegacija įteikė Memorandumo kopiją taip pat ir Public Liaison Ofisui, kad jisai ją perduotų Jungtinių Amerikos Valstybių oficialiai delegacijai konferencijoje.

PASITARKIT SU STANLEY LITWINU

Apie savo namo problemas: kaip jį pataisyti ir permodeliuoti

THE CARR MOODY LUMBER CO.

Turi išdirbtą reputaciją, pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

LIETUVIAI SALESMENAI

CARR MOODY LUMBER CO.

STANLEY LITWINAS, Manager

3039 So. Halsted St. Tel. VICtory 1272

Why Fats Are Scarce!

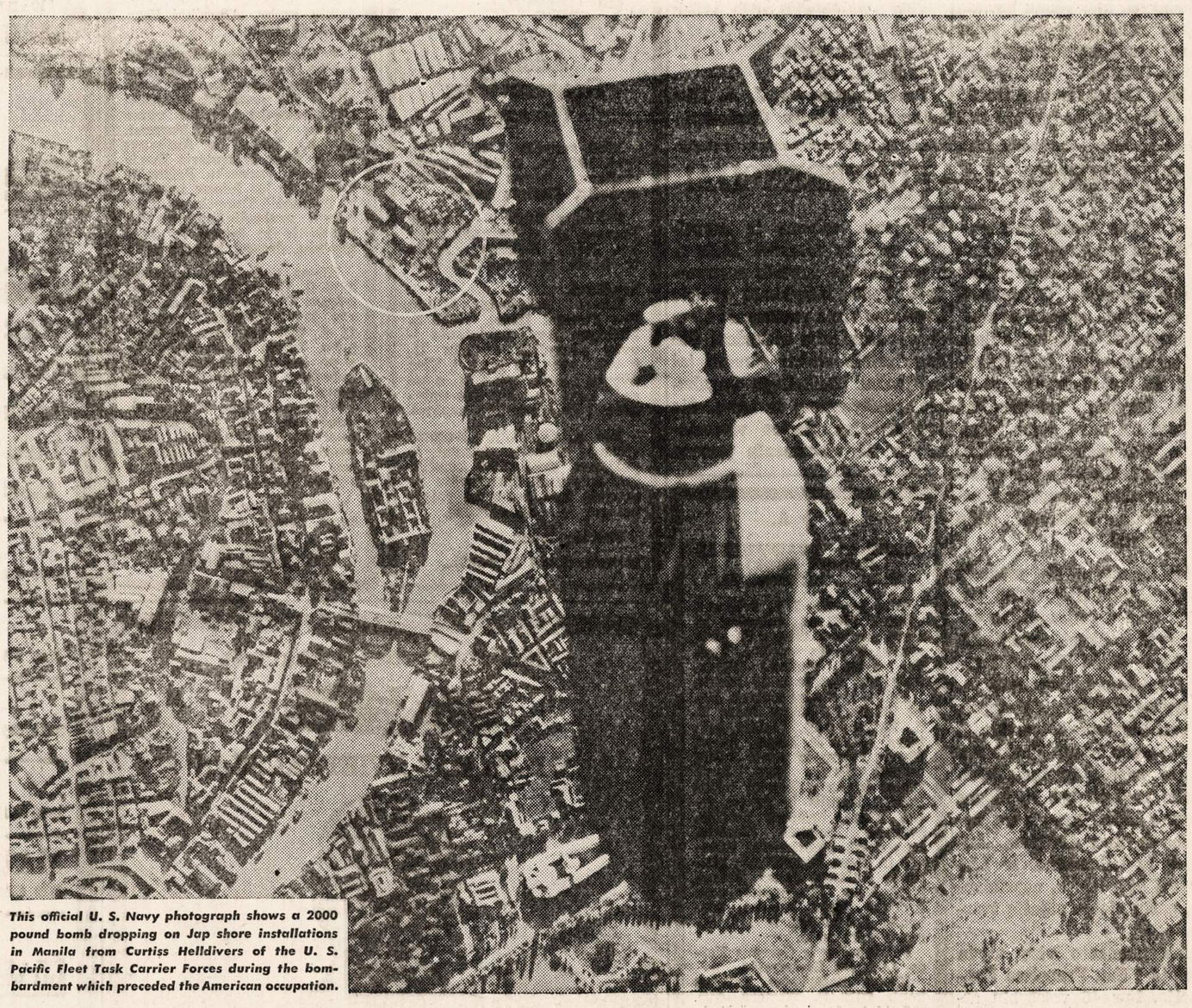

This official U. S. Navy photograph shows a 2000 pound bomb dropping on Jap shore installations in Manila from Curtiss Helldivers of the U. S. Pacific Fleet Task Carrier Forces during the bombardment which preceded the American occupation.

The buildings circled at the upper left of this news photograph have been identified as one of the largest cocoanut and palm oil refining plants in the Pacific Islands. It will be months or years before such plants are back in operation and we can again import fats and oils from Pacific Islands for war and essential civilian industrial use. Meanwhile every teaspoonful, every drop of used cooking fat you can scoop, skim and scrape is needed to help replace scarce industrial fats and oils. Save every drop! Help your country and help yourself to cash and extra ration points.

NAUJIENOS

LIETUVIŲ RATELIAI

TĖVAI, BROLIAI, SESERYS, ŽMONOS, GIMINĖS

Ar jau atlikote svarbią pareigą?

AR PASISTENGĖTE, KAD JŪSŲ SŪNŪS, DUKTERYS, BROLIAI, SESERYS, VYRAI BŪTŲ ĮRAŠYTI Į AMŽINĄ PAMINKLĄ?

Didelės svarbos darbas?

Remdamasis mūsų laikraščių, lietuviškų radio valandų leidėjų, parapijų klebonų, draugijų ir organizacijų atstovų keliuose bendruose susirinkimuose nutarimu Darius-Girėnas Post 271, American Legion, pasiėmė įvykdyti milžinišką darbą, būtent, suregistruoti visus lietuvius, tarnaujančius U.S.A. ginkluotose jėgose, visose dalyse. Vajus prasidėjo šių metų balandžio 2 d.

Reikia pasakyti, kad nuoširdžią paramą Postas yra gavęs iš lietuviškų parapijų klebonų, lietuviškų laikraščių ir radio valandų leidėjų šiame dideliame darbe, kuris yra ne tik svarbus, bet ir begalo reikšmingas visiems lietuviams, visai mūs tautai.

Sekmės to darbo gražios, bet jos toli gražu mus nepatenkina. Kortelės dideliais skaičiais plaukia iš visų pusių, tačiau dar toli gražu iki pilnos registracijos.

Dėlto šiuo raštu kreipiuos į visą Chicagos ir apielinkės lietuviškąją visuomenę, prašydamas šimto nuošimčių kooperacijos atlikti dar vieną didelį, reikšmingą, amžiną darbą.

Ar tamsta jau gavai kortelę, išpildei ir pasiuntei ją? Jei dar nepadariai to, prašau tuojau padaryti, kad vėliau pačiam nereiktų gailėtis ir kad grįžę iš karo namiškiai nerugotų.

Darius-Girėnas Post 271, American Legion, nutarė įsteigti tam tikrą vietą, kurioje bus surašyti visi lietuviai, buvusieji, esantieji ir busimieji U.S. kariuomenėj, įvairose dalyse. Šis paminklas bus amžinas. Kartų kartos jį matys ir skaitys vardus Amerikos lietuvių, Cook apskrityje, kurie prisidėjo, kad Amerika laimėtų karą, kad atneštų pasauliui pastovią ir teisingą taiką.

Brangus lietuvi-e! Šiandien gauk specialią Darius-Girėnas Post 271, American Legion, kortelę kareiviui užsiregistruoti, išpildyk ją ir pasiųsk Posto raštinėn šiuo adresu: 4416 So. Western Ave., Chicago 9, Illinois.

Kortelių galima gauti visose lietuvių parapijų klebonijose, visose lietuvių "spulkų" raštinėse, lietuviškų laikraščių redakcijose, radio valandų leidėjų raštinėse, lietuvių bankų ofisuose, didesnėse krautuvėse ir kitose vietose. Reikalaukite tų kortelių visur ir jas tuojau išpildę siųskite virš paduotu adresu.

HONOR ROLL and MEMORIAL REGISTRATION COMMITTEE

Past Commander, A. Kasper, Chairman
Sr. Vice-Commander, A. Macarus, Sec'y
Commander, J. A. Rachus
Past Commander, J. Mason
Past Commander, J. Kibort
Past Commander, Wm. Kareiva
Frank Pumputis
Judge J. Zuris
Past Commander, J. A. Mickeliunas, Publicity Chairman.

KONFERENCIJA — KONFERENCIJA!

Prieš metus Amerikos Lietuvių Taryba atsikreipė į draugijas ir klubus Chicagos ribose ir plačią apielinkę. Organizacijų darbuotojai, supratę svarbą, rinko atstovus ir skyrė aukas. Kaip organizacijos, taip ir pavieniai su entuziazmu stojo darban. Tarybos vykdamojam komitetui tai davė geros inspiracijos. Jie, atsiraitoję rankoves, ėmėsi darbo — našaus darbo išlaisvinimui pavergtos senos gimtinės Lietuvos. Taip prabėgo metai.

Taigi 20 dieną šio mėnesio Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted Street, Chicagoj, 10 valandą ryto renkasi organizacijų atstovai tikslu išklausyti raportus vykdomojo komiteto. A. L. Tarybos veikla nėra slapta. Kad pati visuomenė įvertina šį darbą, parodo aukų plaukimas. Lietuvos priešai, tai matydami, iš kailio neriasi, bet jų blogos pastangos mūsų gerų norų nenustelbs ir mes dirbsime. Aukavome ir aukausime, ir Lietuva turi būti laisva, nepriklausoma, pačių vietos piliečių tvarkoma.

Šiame momente visų atyda nukreipta į San Francisco Konferenciją, kur 46 valstybių atstovai suvažiavo. Gaila, labai gaila, kad Lietuva nėra atstovaujama. Nes didis siaubūnas ją pavergė ir prievarta nori įtikinti pasaulį, jog tai esanti jo teritorija.

Tik pasidėkavojant A. L. Tarybai, nesumušamais faktais įrodyta, kad rusai prievarta, smurto pagalba pasiglemžė Pabalčio šalis. A. L. Taryba ir mes visi nieko svetimo nereikalaujame, sakome ir sakysime: palikite ramybei Lietuvą, o jos piliečiai sugebės susitvarkyti. Todėl laikykimės obalsio ir dėkime visas pastangas: Šiandien, dabar arba niekados! Galingo priešo atakas atremti tai ne juokai. Reikalinga sugabumo, pasišventimo ir aukų. Čia jau reikalas plačios visuomenės ir tik visuomenės parama visas kliūtis nugalės. Pavergta Lietuva kelsis, nutrenkdama vergijos pančius. — D.

ANY BONDS TODAY? By Gracie Allen and George Burns

Illustrated by Ed Reed

"This haunting business is all shot—You can't scare folks who buy War Bonds."

SLA 226 KUOPA IŠRINKO KETURIS DELEGATUS Į CHIC. LIET. TARYBOS KONFERENCIJĄ

NORTH SIDE. — Šios kolonijos SLA 226 kuopa savo mėnesiniame susirinkime, gegužės 2 d., nutarė dalyvauti Chicagos Lietuvių Tarybos Konferencijoj, kuri įvyks gegužės 20 d., Lietuvių Auditorijoj, Bridgeporte, ir išrinko keturis delegatus iš sekamų narių: K. Čepuko, X. Šeikaus, J. Naujalio ir J. Bačiuno. Taip pat paaukojo iš iždo $5.00 tai konferencijai.

Per praėjusias kelias vasaras ši kuopa nelaikydavo susirinkimų birželio, liepos ir rugpjučio mėnesiais. Ir šiame susirinkime tas klausimas buvo pakeltas, tačiau dalyviai vienbalsiai nutarė laikyti mitingus per ištisą vasarą. Todėl, gerbiamieji, lankykitės ir vasariniuose susirinkimuose; na, ir žinoma, labai svarbu, kad ir duoklės būtų apmokėtos. — J. Naujalis.

A. † A.

DIONIZAS TRAINAUSKAS (DENNY TROY)
6628 So. Richmond St.

Mirė gegužės 7 d., 9:00 val. vakaro, 1945 m., sulaukęs 59 metų amžiaus. Gimęs Ežerėnų apskr., Rymšės valsčiuj, Vydžių parap., Šulienų kaime. Amerikoj išgyveno 38 metus.

Paliko nuliūdę: moteris Jieva Stankaitė, sūnus Jonas U. S. kariuomenėj, Ziegfeld, dukterys Irena ir Elena, žentai Harry, Petras ir marti Edith; anūkai Henry, John, April Diane ir Anne Marie; brolis Petras, Karolis ir Jonas; sesuo Elena, brolienė Emilija, švogeris Antanas Stankus, švogerienė Konstancija Stankus ir Elena Birgrolienė; pusbrolis Antanas, Jonas, Petras, Kazimieras Gramontai; pusbrolienė Elena Woidat, pusbrolis Boleslovas ir Nikodemas Trainauskai.

Priklausė prie Garsaus Vardo Lietuvių Draugystės.

Kūnas pašarvotas Petkaus kopl., 6812 S. Western Ave.

Laidotuvės įvyks šeštad., gegužės 12 d., 8:30 val. ryto iš kopl. į Gim. Pan. Šv. par. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Dionizo Trainausko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Moteris, Sūnus, Dukterys, Žentai, Brolis ir Sesuo.

Laid. Direkt. A. B. Petkus, Tel. GROvehill 0142.

Adolfas Gregoravičius (Gregg)

Mirė gegužės 7 d., 7 val. ryto, 1945 m., sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Panevėžio apskrity, Smilgių mieste.

Paliko nuliūdę — moteris Frances, sūnai Bernard, Stanley, John, Dukterys Adelė ir Sylvia, ir sesuo Ona Malkevičienė.

Kūnas pašarvotas Milton Bos Funeral Home, 10834 S. Michigan Ave. Laidotuvės įvyks pėtnyčioj, gegužės 11, 9 val. ryto iš kopl. į Visų Šventų parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Adolfo Gregoravičiaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Moteris, Sūnai ir Duktė.

JONAS BUDRIS

Mirė gegužės 7 d., 9:30 val. ryto, 1945 m., sulaukęs pusės amž. Gimęs Lietuvoje, Sedos, parap., Dumaičių kaime, Mažeikių apskr. Amerikoj išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: moteris Veronika, po tėvais Ignatavičiutė; 2 dukterys: Bernice Budwit ir jos vyras Wally, Albina Melecosky ir jos vyras Anton; 4 anūkai: Norman, Vivian, Irene ir Anthony; brolis Alex ir moteris Eva ir jų šeima; švogerka Petronėlė Dowiat ir jos šeima; pusseserė Petronėlė Tamosiunas ir jos šeima; pusbrolis Juozapas Bukantis ir jo šeima, ir daug giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas namuose 3019 S. Union Ave., namų telefonas Victory 8269. Laidotuvės įvyks penktad., gegužės 11 d., 8:30 val. ryto iš namų į Šv. Jurgio parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Jono Budrio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: **Moteris, Dukterys, Žentai, Anūkai ir Gim.**

Laid. Direkt. A. B. Petkus, Tel. GROvehill 0142.

15 Metų Mirties Sukaktuvės

WILLIAMAS KVIETKAUSKAS

Persiskyrė su šiuo pasauliu gegužės 9 dieną, 1930 metais, sulaukęs 58 metų amžiaus, gimęs Lietuvoje.

Miręs Chicagoje, palaidotas Lietuvių Tautiškose kapinėse.

Paliko dideliame nuliūdime Bagavičių šeimą, Kuraičių šeimą, Bulavų šeimą, Kieken šeimą ir Kvietkauskių šeimas.

A. B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 0142
★
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS CICERO 2109
CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Ave.
Visi Tel. YARDS 1741-1742
4330-34 So. California Ave.
Telefonas LAFayette 0727
DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

ALFRED VASAITIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1926 SO. CICERO AVENUE Tel.: CICERO 1003
Moderniška Koplyčia. Patarnavimas visoj Chicagoje ir Ciceroje

Laidotuvių Direktoriai
NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos
Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 4908

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

MAŽEIKA
3319 LITUANICA AVENUE

EVANAUSKAS
Phone YARDS 1138—1139

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL.: CANAL 2515 PULL. 1270 COMMODORE 5765
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

SUSIRINKIMAI

BRIGHTON PARK B. A. L. F. 6-tas skyrius **perkėlė** drabužių rinkimo centrą į nanują vietą adr. **4401 So. Mozart St.** Drabužiai priimami kas pirmadienį nuo 7 iki 9 val. vakaro.

LIET. SUVIENŲ VALGOMŲ DAIKTŲ B-VĖS, Kensingtone šėrininkų nepaprastas susirinkimas įvyks trečiadienį, gegužės 9 d., 7:30 val. vakaro, A. Nakroshis svet., 311 Kensington Ave. Nariai esat kviečiami atsinešti šėrus. Kurie nebuvote originalūs šėrininkai, bet turite dabar įsigyję šėrus, taipgi atsineškite šėrus, nes bendrovės namas yra parduotas. **—Direkcija.**

LIET. TEATRALIŠKOS DR-JOS Rūtos No. 1 mėn. susirinkimas įvyks trečiad., gegužės 9 d., 8 val. vakaro, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Draugai esat kviečiami atsilankyti. **—F. Opulskas.**

PALAIMINTOS LIET. DR-JOS mėn. susirinkimas įvyks šį vakarą, trečiadienį, geg. 9 d., Liet. Auditorijoj, 3133 S. Halsted st. Visi nariai esat kviečiami dalyvauti.
—Lucille S. Dagis, rašt.

URBA
Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YARDS 7308

Chicagos Draugijų, Klubų Valdybos 1945 Metams

LIETUVIŠKOS TEATRALIŠKOS DRAUGYSTĖS RŪTOS No. 1 VALDYBA 1945 METAMS: Anna Alelunas—pirm.; Antanas Mitrauskas—pirmin. pagelb.; Frank Opulkas—nut. rašt., 3949 S. Artesian Ave.; Thomas Salkauskas—fin. rašt.; Margaret Karis—kasos pagelb.; Justin Yuskenas—kasierius; Tadas Selickes—durų sargas; Tadas Selickes—ligonių lankytojas; Joseph Bartkus—teis.; Elizabeth Tamson—teisėjo rašt.; Frank Opulskas—korespondentas.

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO VALDYBA 1945 M.: P. Arlauskas—pirm., 2109 Cleveland Ave.; F. Povilaitis—pirm. pagelb., 10051 So. La Salle St.; J. Keturakis—nut. rašt., 3217 S. 53 Ct., Cicero 50, Ill.; A. Grincevich—fin. rašt., 4450 S. Hermitage Ave.; St. Niprikas—kasierius, 3824 Deodor St., Indiana Harbor, Ind.; Kasos globėjai: Alf. Masiulis, 3252 S. Halsted St. ir Frances Dvilaitis, 1330 S. 49 Ave., Cicero 50, Ill.; J. Balakas—korespondentas, 1414 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill.; Ch. Gasper—maršalka, 11340 S. Troy St. Susirinkimai laikomi vieną kartą į mėnesį, ketvirtą sekmadienį, 1 val. po pietų, Hollywood Inn, 2417 W. 43rd St.

TEISYBĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1945 METAMS: Jos. Balchunas—pirm., 7149 So. Sacramento Ave.; S. Stanevich—vice pirm.; A. Kaulakis—nut. rašt., 3261 S. Halsted St., tel. Victory 0399 arba Yards 0123; F. Kasper—fin. rašt., 3534 S. Lowe Ave.; F. Bakutis—iždo., 2603 W. 69th St.; J. Grigonis—kontr. rašt., J. Racevičius—iždo globėjas; Kaz. Valaitis—ligonių prižiūrėtojas; Dr. J. P. Poška—daktaras-kvotėjas, 3133 So. Halsted St.; L. Jucius—maršalka. Susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų, Chicagos Liet. Auditorijoj, 3133 South Halsted St. Nariai priimami nuo 18 metų iki 50 metų, vyrai ir moterys.

LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ SUSIVIENIJIMO BRIDGEPORTE VALDYBA 1945 METAMS: Juozapas Balchunas—pirm., 7149 S. Sacramento Ave.; Antanas Szimkus—pagelbininkas, 3120 S. Lituanica Ave.; Stanislaus Kunevicie—nut. rašt., 3220 S. Union Ave.; Tmas Jenulis—fin. rašt., 3430 S. Morgan St.; Petras Balsis—kasierius, 5653 So. Throop St.; Petras Juozapaitis—kontr. rašt., 3210 So. Lowe Ave.; Franciškus Medalinskas—maršalka, 3159 South Emerald Ave.; K. P. Gugis—advokatas, 3323 S. Halsted St. Susilinkimus laiko kas mėnesį antrą utarninką 7:30 val. vakare, Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Priimami visi namų savininkai be skirtumo amžiaus.

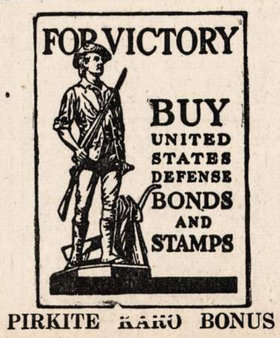

PIRKITE KARO BONUS

KAREIVIŲ LAIŠKAI

AMERIKOS KARYS PACIFIKO SALOJE

(Pabaiga)

Dear Mother, Sisters and Arlene:

Gavau Jo laišką, datuotą kovo 26-tą, ir Irenės laiškus, datuotus kovo 24-tą ir balandžio 4-tą.

Manau, kad Arlene norėtų būti čia. Pas mus yra daug bananų ir kokosinių riešutų. Keletas vyrų turi bezdžionukes ir viena jų jau visai atrodo apsipratusi. Vyrai nešioja ją ant pečių. Ji tupi ant peties ir laikosi įsikabiniusi žmogaus ausies.

Vietiniai vaikai ateina pas mus kai mes valgome. Jie nori gauti to maisto, kuris palieka mūsų lekštėse, kai jau mes pavalgome. Kai kurie jų gal būt negauna užtektinai pavalgyti, bet teko taipgi nugirsti, kad kai kurie tų vaikų nori gauti mūsų maisto liekanų, taip sakant, savo dietai paįvairinti. Žmonės, kurie gyvena skersai gatvę nuo mūsų, visuomet išeina oro pusėn ir žiūri, kaip mes sustojame eilėje pietų metu.

Malonu girdėti, kad Arlenei patiko japonų pinigai. Prieš kokią savaitę laiko mano draugas buvo miestely, iš kurio japonai išsikraustė, o civiliai žmonės dar nebuvo sugrįžę, ir, sako jis, ten buvo pundai japonų pinigų, sudėtų trobesy, kuris praeity tarnavo kaipo bankas.

Šis namas, kuriame aš esu apsistojęs, atrodo kaip Jo's katedžis dunose, tuo tik skirdamasis, kad čia yra palmių medžių. — **Love, Johnny.**

Balandžio 17-ta

Mūsų gyvenimas buvo labai ramus paskutines kelias dienas. Einu gulti kaip tik sutemsat, t.y. apie 7:30 valandą vakaro. Rašau šį laišką ant lovelės. Kokosiniai riešutai yra visur aplinkui namą. Vienas tų medžių ne toliau nuo manęs, kaip 12 pėdų.

Purkšlinės maudinės vėl veikia, o darban yra įsikinkę du barzdaskučiai. Turėjau atsinešti pas barzdaskutį savo tepalo (cream) skustis, nes jam trūksta muilo. Paprastai aš pats skutuos, bet šį rytą daviau nukirpti plaukus barzdaskučiui, taigi ta proga jis man nuskuto ir barzdą.

Porą savaičių, neskaitant vištienos mėsos, gyvenau iš "C" porcijų. Bet dabar mes gauname jau kurį laiką apščiai šviežios mėsos. Kai kurie vyrai pirkdavo iš čiabuvių gyvas vištas ir jas kepdavo ar virdavo, kai užsimanydavo vištienos. O kadangi mes dabar turime šviežios mėsos, tai jų aptvertame daržely yra 21 gyva višta, ba pastarasias keletą dienų jie nekepė vištienos.

Balandžio 19-ta

Praėjusią naktį man teko sargybos pareigas eiti. Du filipinai partizanai, kiekvienas jų 19 metų senumo, buvo poste kartu su manim. Jie pasirodė esą įdomūs. Patyriau kai ką apie jų mokyklas ir namus. Jie išmoksta anglų kalbos pradinėje mokykloje ir taipgi mokinasi jos aukštesnėje mokykloje. Tatai išaiškina, kodėl jie taip gerai kalba angliškai. Tarp savęs jie kalbasi vietinių gyventojų kalba.

Kadangi čia pastaraisiais laikais buvo daug amerikonų, tai vietiniai išmoko keiktis angliškai ir išmoko daug purvinų angliškų žodžių. Jie vadina vienas kitą purviniausiais žodžiais tikslu padaryti juoko.

Aš gulėjau poste po atviru dangum ir visa aplinka atrodė daili. Spindėjo skaistus mėnulis pro palmų lapus. Visa aplinka rodėsi švelni ir patogi. Kadangi naktį buvau sargyboje, tai kitą rytą turėjau laisvą ir todėl išgulėjau lovoje iki pietų.

Šiandien gavome savo alaus porcijas. Šešios bonkos — 1 peso, o šešios bonkos priedo — dar 4 pesos. — **Love, Johnny.**

Dear Mother, Sister and Arlene:

Šiandien gavau raugintų (pickled) tomeičių bonką. Pakietas užantspauduotas "gruodžio 7-ta". Truputis sunkos išvarvėjo. Kamštis susidarė iš dviejų dalių.

Tomeitės pasiekė mane geroj tvarkoje. Sudurojome jas paskubomis. Tulas karys žydas, o kitas lenkų kilmės, mano skyriuje, atidavė joms didžiausią pagarbą. Lenkas, taipjau bridgeportietis airis, išgėrė net sunką. To airio brolis tarnauja batarejoje "C" ir yra vedęs lietuvių kilmės merginą.

Gavau du Julijos laiškus, datuotus balandžio 10 ir 14 dd., ir vieną raštą Jo, datuotą balandžio 13-tą. Julija įdėjo iškarpą mano laiško. Turėjau progos pažiūrėti senų lietuviškų laikraščių, pavartotų pakietui suvynioti, ir viename pastebėjau pranešimą apie Bill Kizis mirtį.

Nieko naujo čia neįvyksta. — **Love, Johnny.**

LAIŠKĄ GAVO P. V. GREBLIŪNAS CHICAGOJE

Rašo sūnus, kapitonas O. J. Grebliūnas, iš Italijos

Hello Dad:

Ką tik gavau tamstos laišką, kuris sako, kad Ernestas pabėgo iš Vokietijos belaisvių stovyklos; tai tikrai yra gera žinia. Aš taipgi manau, kad neužligo jį pasiųs namo.

Kokį darbą dabar tamsta dirbi, kai palikai Goodmaną? Kur dabar yra tamstos darbo vieta?

Aš nežinau, kaip daug vietos laikraščiai namie turi žinioms apie ofensyvą Italijoje. Žinia, šis ofensyvas nėra taip vaizdingas, kaip vakarų fronte, taigi aš nesitikiu tiek žinių apie jį spaudoje, kiek teikia žinių iš vakarų fronto, betgi čia eina visvien atkaklūs mūšiai. Tamsta tur būt girdėjai, kad miestas Bologna krito. Tai yra didelis Italijos miestas; jis buvo apie 20 mylių nuo 5-sios Armijos fronto per pastaruosius šešis mėnesius. Aš aplankiau Bologną už pusantros dienos po to, kai jisai krito, ir niekuomet neužmiršiu šito patyrimo. Gatvės buvo pilnos laimingai atrodžiusių žmonių, kurie vaikštinėjo aplinkui visą dieną. Mes sustojome keliose kavinėse, užsisakėme konjako. Žmonės, kurie buvo aplinkui, būtinai spyrėsi, kad jie užmokės mūsų gėrimus. Gaila, kad aš kalbu ir suprantu visai mažai italų kalbą, nes daugelis žmonių norėjo kalbėtis su mumis.

Buvo jau visai tamsu, kai mes grįžome atgal. Tik staiga išgirdome priešlėktuvinių patrankų šaudymą. Pora Vokietijos lėktuvų skrido viršuj, ir tai buvo pirmą kartą kai mačiau oro užpuolimą nuo to laiko, kuomet esu Italijoje. Matėsi daugybė braižytojų sviedinių (tracer bullets) iššaujamų ir atrodė lyg matytum fejerverkų parodą nakties metu.

Šitą kelionę keliaudami mes važiavome kai kuriais labai dulkstančiais keliais, taigi mūsų veidai ir drabužiai buvo visai padengti dulkių. Buvo sunku pasakyti, ar po dulkių veidas buvo balto, ar juodveidžio žmogaus. Reikia pasakyti, kad tikrai yra sunkus gyvenimas infanterijos vyro, kuriam tenka gyventi šitokiose sąlygose dieną iš dienos.

Turiu du pacientus, kurie nori pamatyti mane, taigi užbaigsiu šį laiką. — **Vince.**

Širdis Netiki

Nepasakosiu jums aš kažin ko čia,
Nes dideli dalykai niekad nešaukė manęs,
Ir kas iš to, kad daug žinočia,
Argi širdis širdies nepasiges?

Imu tik seną pasaką į lūpas savo,
Jinai nauja tik man (o gal ir jum...).
Mus ta pati buitis džiaugsmu nugirdė ir apgavo
Supančiojo žeme, ištroškino dangum.

Kam pasakot apie saulėtekius,
Apie saulėlydžių padanges ir žvaigždes;
Ir jūsų ir mana širdis dar netiki,
Kad mūs dienų žydėjimas jau greit užges...

PRISIMINUS OLŠEVSKIO IR TANANEVIČIAUS BANKŲ GRIUVIMO LAIKUS

Praėjusiam pasauliniam karui siaučiant, 1916 metais virtinės bankų ėmė griūti. Jų tarpe atėjo valanda ir mūsų tautiškiems bankams mirti.

Bridgeporte, Chicagos lietuvių širdyje, rimojo du dideli mūro namai. Vienas tų namų buvo prie Morgan ir 33 gatvių — tai Jono Tananevičiaus bankas, o kitas, Antano Olševskio bankas, buvo prie 33 gatvės ir Halsted street. Šituose bankuose mūsų tautiečių buvo padėta daug sunkiai uždirbtų ir sutaupytų pinigų.

Štai vieną gražią dieną pasigirdo žinios, lyg perkūno trenktos, kad jau užsidarė Tananevičiaus banko durys. Paplito gandas, kad žuvo žmonių pinigai; eina liūdnos ir išgąstingos legendos. Kaip vyrai, taip ir moterys, susitikę gatvėse ar kurioj kitoj vietoje, tik ir kalbasi apie tą įvykį.

Kadangi Tananevičiaus bankas nebeišmokėjo pinigų, bet įbauginti žmonės, kurie turėjo pasidėję pinigų Olševskio banke, puolė savo įdėlius iš to banko imti.

Atsimenu, vieną vakarą prigužėjo Olševskio bankas sausakimšas žmonių. Vieni grūdosi prie langelių trobesio viduje, kiti lauko pusėje, šaligatvyje žiūrėjo ir kalbėjosi — bet kokias žinias, iš kur nugirdę pasakojo vieni kitiems.

Matau, Vincas Bigelis prie langelio tik duoda, atskaitęs, dolerius, kiek kurio banko knygelė rodo, kokia suma įrašyta yra. Užpakaly didžiausia spūstis. Kiekvienas ir kiekviena su dideliu intensyvumu grūdasi arčiau prie langelio, kad prieiti ir ištraukti savo pinigus iš banko.

Bet štai praneša, kad daugiau ne vienam nebeišmokės. Eina depozitoriai prie langelio klausti, bet jokio atsakymo negauna. Kuomet visi išgirdo, kad ir Olševskio bankas nebeišmoka pinigų, tai kilo visokių kalbų. Trys depozitoriai apskundė valdžiai banką ir užtraukė resyverį ant Olševskio banko.

Vieną vakarą šaukiama susirinkimas Šv. Jurgio bažnyčios svetainėje. Olševskis aiškinas ir kaltina tuos tris lietuvius, kurie padarė tokį nemalonumą. Jisai tvirtina, kad visiems su laiku bus išmokėti pinigai. Sako, ne vienas bankas negali visiems depozitoriams iš karto pagal pareikalavimą išmokėti pinigus. Nurodo, kad daug kapitalo yra įvestuota į nejudinamą turtą — namus ir kitokią nuosavybę.

Vėliau buvo paskelbta, kad visi gaus pusę savo sumos, o kitos pusės turės laukti. Taip, pusė pinigų ir buvo išmokėta. Kad nepražudyti kitos pusės savo sutaupų, žmonės susiorganizavo į korporacijas ir ėmė Olševskio namus į savo rankas ir patys rinko rendas ir, progai pasitaikius, pardavė savo šėrus.

Mūsų būrelis, t. y. depozitorių būrelis, raginamas Juozo Hertmanavičiaus, susibūrėme ir paėmėme į savo rankas Mirgos namą, kuris yra Halsted gatvėje, tarpe 32 ir 33 gatvių, ir dabar vadinasi Progress Furniture Company. Visais formalumais ir įstatų reikalais rūpinosi p. Hertmanavičius.

Atsimenu, kai pirmą kartą susirinkome pas p. Hertmanavičių, jo namuose prie 31 gatvės ir Emerald avenue, čia mūsų direktoriai buvo Vičius, Dombro, Rachiunas, Gelažinis ir kiti. Sutvėrėme kooperaciją. Patys mokėjome išlaidas ir ėmėme įplaukas, už krautuvę rendą.

Kadangi buvo apskaičiuota, jogei parduodant tą namą, visuomet bus galima atgauti savo depozitą, reiškia, banko neišmokėtą pusę sutaupų, tai mano šėrą nupirko K. Žiuraitis be jokių man nuostolių. Taipgi kiti pardavė savo šėrus, kurie buvo paėmę Mildos teatrą ir kitus namus.

Tokiu būdu, rodos, Antano Olševskio banko depozitoriai ne truputį nenukentėjo. Bet Tananevičiaus banko depozitoriai, regis, atgavo tik dalį savo padėtų ten pinigų. —**R. Š.**

PASKOLOS DAROMOS
ant Pirmų Morgičių
už pigesnį nuošimtį—be komišino
PAS

MUTUAL FEDERAL
Savings and Loan Assn. of Chicago
2202 WEST CERMAK ROAD Telefonas CANAL 8887
BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas

THE MIGHTY 7th WAR LOAN

Prove to them that their sacrifices on the battlefields of Bataan, Iwo Jima, Tarawa, Salerno, Aachen, Bastogne, and all the bloody milestones on the Road to Victory are not in vain.

GET BEHIND THE MIGHTY 7th WAR LOAN

BUY EXTRA BONDS
BUY BIGGER BONDS

This advertisement for the 7th War Loan sponsored by the Public Service Company of Northern Illinois

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 26 metų praktikavimas jusų garantavimas
Optometrically Akių Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.
Atitaisome akių color blind.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro. Seredomis uždaryta, o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.
4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1829

Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rųšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. ENG. 5883-40

EXTRA! EXTRA!
Permainytas vardas ir adresas.
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
Nathan Kanter **3529 S. HALSTED ST.**
Phone YARDS 6054

BUDRIKO RADIO VALANDOS:
W. H. F. C. 1420 K. Ketverge, 7 valandą vakaro.
W. C. F. L. 1000 K. Nedėlioj 9:30 val. vakaro.

DIDELĖ RAKANDŲ, RADIO IR JEWELRY KRAUTUVĖ
JOS. F. BUDRIK,
— INC. —
3241 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill.
Tel. CALUMET 7237—4591

INSURANCE
(APDRAUDA)

- **PILNĄ APDRAUDĄ AUTOMOBILIAMS.**
- **APDRAUDĄ NAMŲ NUO UGNIES.**
- **APDRAUDĄ RAKANDŲ.**
- **APDRAUDĄ NUO VAGIŲ.**
- **APDRAUDĄ LANGŲ.**
- **TAVERNŲ ir namų savininkų, kurioje randasi tavernai nuo Public Liabilities.**

NAUJIENŲ
Raštinėje per
A. RYPKEVIČIŲ
1739 S. Halsted St.

Raštinė atdara kas vakaras iki 8 val. Sekmadieniais — nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

SOPHIE BARCUS
RYTINĖ RADIO VALANDA
—IŠ STOTIES—
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 8:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

CHICAGOS ŽINIOS

TYKIAI SUTIKO PREZIDENTO PRANEŠIMĄ APIE KARO LAIMĖJIMĄ EUROPOJE

Mažai žmonių miesto gatvėse. Pastabos, kad dar reikia užbaigti karas su japonais. Šen ir ten popierių numesta iš ofisų langų.

Antradienį, gegužės 8-tą dieną, 8 valandą ryto prezidentas Truman pradėjo kalbą per radiją, pranešdamas oficialiai, kad karas Europoje pasibaigė, kad Vokietija pasidavė sąjungininkams besąlyginiai ir kad dabar belieka nugalėti japonus.

Chicagoje, bent vidurmiesty, buvo sutraukta daug policijos tvarkai palaikyti, jeigu įvyktų demonstracijos. Policininkų jau prieš 8 valandą matėsi ant kiekvieno kampo. Bet žmonių kaip ir nebuvo. Suprantama, tokiame mieste, kaip Chicaga žmonių vidurmiesty visuomet būna, bet antradienio rytą jų nebuvo nė truputį daugiau, kaip kasdien.

Neužilgo prieš aštuntą valandą, kai laukta, kad prezidentas Truman pradės kalbėti, ant Madison ir State gatvių kampo, prie Mandel Bros. trobesio susirinko minia gal 300 žmonių, įskaitant policininkus ir kareivius. Tyliai, atidžiai išklausyta prezidento kalba. Po to tyliai ir susikaupusiai klausytojai ir klausytojos išsiskirstė. Vienas kitas tik pastebėjo, kad du trečdaliai darbo atlikta, kad Vokietija ir Italija yra nuveiktos, o dabar dar tenka darbas užbaigti ir Japoniją nugalėti.

Taip pasitikta pranešimas prie Madison ir State gatvių. La Salle gatvėje žmonės skubinosi į ofisus 8 valandą. Apystipris ir šaltokas vėjas pureno jų drabužius, jie ir nestojo gatvėje kalbėtis arba dalintis įspūdžiais.

Paskiruose trobesiuose, kaip Merchandise Mart, koridoriuose kai kur susirinko būreliai žmonių pasiklausyti per radiją prezidento kalbos. Bet ir čia jokių ovacijų, jokių demonstracijų neįvyko. Išklausė kalbos atidžiai ir rimtai ir išvaikštinėjo kas sau.

Iš paskyrų miestų dalių, kaip Hyde Park, southsidės ir northsidės, pranešta, kad šitos apylinkės atrodė lyg sekmadienio rytą — tylios, apsnudusios, sakytum, kad gyventojai dar nebuvo iš miego pabudę.

Teisybė, ant trobėsių plevėsavo vėliavos, kai kurių krautuvių languose prekės buvo išimtos, o langai papuošti vėliavomis. Šen ir ten matėsi pastatyta prie trobėsių sargyba, vienok aiškiai matėsi, kad ji ten buvo nereikalinga.

Pergalios diena Chicagoje atžymėta aiškiausia tuo, kad buvo uždaryti valdžios ofisai, teismai ir mokyklos; taipgi tuo, kad buvo uždarytos didžiosios krautuvės ir tavernos ir laikyta pamaldos bažnyčiose.

O tūkstančiai darbininkų įmonėse, transportacijoje, ofisuose, bankuose ir kitose įstaigose dirbo nesustodami.

Spaudos Atstovas Sugadino Siurprizą

Pirmadienį, gegužės 7-tą, buvo paskelbta žinia, kad karas Europoje pasibaigė, kad Vokietijos atstovai pasirašė mūšių paliaubas. Vėliau pranešta, jogei prezidentas Truman, premjeras Churchill ir Juozas Stalinas ant rytojaus, t. y. antradienį, paskelbs oficialiai apie karo galą.

Antradienį paaiškėjo, kad Associated Press atstovas, Edward Kennedy, apėjo karo cenzūrą ir paskelbė žinią 24 valandas anksčiau, negu oficialiai ją norėta paskelbti.

Kennedy, kartu su kitais spaudos atstovais, buvo sekmadienį Rheimse, kur vokiečiai pasirašė mūšių paliaubas. Jisai iš ten negalėjo savo ofisui duoti žinios apie įvykį. Taigi jis parvyko naktį į Paryžių ir iš čia patelefonavo į savo ofisą Londone. Paskubomis, tyliai jisai papasakojo kas atsitiko. Visko jisai nesuspėjo išpasakoti, ką norėjo, nes cenzorius nutraukė jo telefoną. Betgi svarbiausius punktus pasakė.

Šitą jo pasakojimą Londono ofisas persiuntė į Jungtines Valstijas. Ir iš jo mes Amerikoje ir kitur patyrėm apie karo užbaigą pirmadienį, t.y. 24 valandas anksčiau, negu oficialiai norėta žinią paskelbti.

Cenzūra ir karo vadovybė buvo supykusi ant Kennedy už atidengimą "paslapties" perankstį. Tačiau jis paaiškino, kad net štabo viršininkui jis kalbėjo, jogei tą žinią mėgins pasiųsti savo agentūrai. Na, o jeigu cenzoriai nesusigriebė, tai jau čia kitas dalykas.

Cenzūra vėliau mėgino nubausti Associated Press agentūrą, bet pasipylė protestai redaktorių, kitų žinių agentūrų, atsišaukta į prezidentą Trumaną, ir bausmė A.P. buvo nuimta.

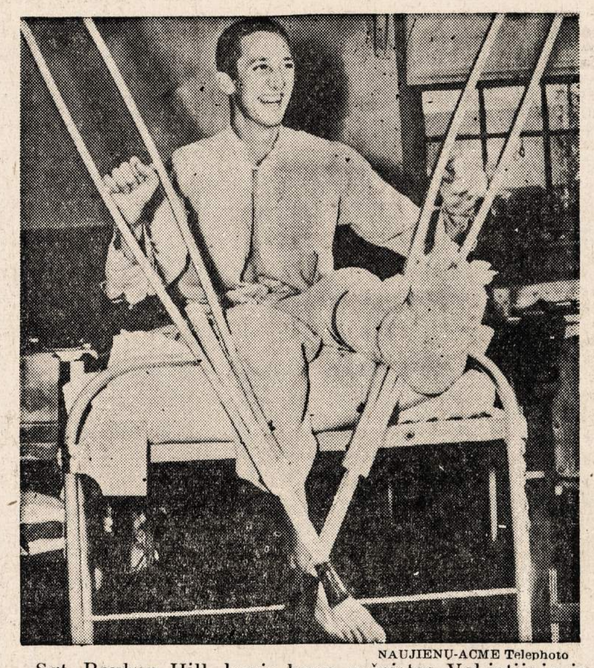

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Sgt. Reuben Hill, kuris buvo sužeistas Vokietijoje ir pargabentas lėktuvu į Ameriką, iš savo krukių padarė "V" (pergalės ženklą), kai išgirdo, jog Vokietija pasidavė.

Prapuolė Karo Veiksmuose Lietuvis Karys

Ponia Agota Ivanauskienė, 6620 South Green street, gavo Karo Departamento pranešimą sekmadienį, gegužės 6 dieną, kad prapuolė karo veiksmuose jos sūnus kareivis, Zigmant Ivanauskis. Prapuolė jisai Francūzijoje balandžio 18 dieną.

Tarnavo infanterijoje. Šį rudenį jam sukaks 29 metai amžiaus. Jisai ištarnavo ketveris metus. Už vandenų išbuvo pusantrų metų. Motina, suprantama, turi vilį, kad sūnus susiras. Bet užtikrinimo nėra, pasilieka tik viltis.

Ponios Ivanauskienės kiti du sūnūs taipgi tarnauja Amerikos ginkluotose jėgose. Sūnus Steponas tarnauja, kaip ir Zigmant, Europoje, o tretysis sūnus Andriejus, tarnauja Amerikos laivyne. Iš sūnaus Stepono jau apie mėnesį laiko motina negavo žinios. Sūnus jureivis, Andriejus, atsiuntė laišką tik prieš savaitę.

Ponia Ivanauskienė turi taipgi dvi dukteris, Sylviją ir Gustą.

Prapuolęs karo veiksmuose karys, Zigmantas Ivanauskis, gimė Chicagoje spalių mėnesio 9 dieną. Jisai Chicagoje augo ir mokslą ėjo.

Jam skiriamos pamaldos bus laikomos St. Bernard's bažnyčioje, prie 66-tos gatvės ir Stewart, sekmadienį, gegužės 13 dieną, 8 ir 10 valandą ryto.

Penki Lietuviai Sužeisti Karo Veiksmuose

Karo Informacijų Ofisas paskelbė naują sąrašą Amerikos karių, kilusių iš Chicagos ir apylinkės, kurie buvo sužeisti karo veiksmuose. Jų tarpe penkios pavardės minima lietuviškos. Jos yra:

Signalman 3/C USNR Joseph Nekrosis; jo motina, ponia Apolina Nekrosis, gyvena 3346 So. Wallace street, Chicago.

Pvt. Anthony T. Deksnis; jo tėvas, Joseph Deksnis, gyvena 6931 So. Artesian avenue, Chicago.

Pfc. John W. Abromaitis; jo žmona, ponia Mary A. Abromaitis, gyvena 6755 So. Wood street, Chicago.

Pfc. Walter W. Tubutis; jo tėvas, Walter Tubutis, gyvena 3600 So. Union avenue, Chicago.

Cpl. Peter A. Zavadis; jo žmona Pearl Zavadis, gyvena 7135 So. Rockwell st., Chicago.

Pašautas Policininkas Nušovė Užpuoliką

Šaligatvyje, ties taverna 222 East 35th street, juodveidis Benny Johnson, 3535 Indiana avenue, susibarė su dviemis moteriškėmis. Juos sutaikyti mėgino policininkas Eugene Reid, taipgi juodveidis.

Johnson mirtinai pašovė policininką. Šis betgi spėjo ištuštinti du savo revolverius ir, paleidęs į Johnsoną devynias kulkas, nušovė jį vietoje.

Policija areštavo dvi moteriškes, dėl kurių policininkas ir Johnson nušovė vienas kitą.

Prašo Kraujo Dovanų

Vakar oficialiai paskelbta, kad karas Europoje pasibaigė. Tačiau Amerikos Raudonojo Kryžiaus Chicagos skyrius atsišaukė į miesto ir apylinkės gyventojus prašymu kraujo dovanų, reikalingų Amerikos ginkluotoms jėgoms. Nes yra sužeistų Amerikos karių, kuriems šitokios dovanos tebėra reikalingos, nes karas su japonais tebeina nuožmus ir priešas Pacifiko fronte dar nenugalėtas.

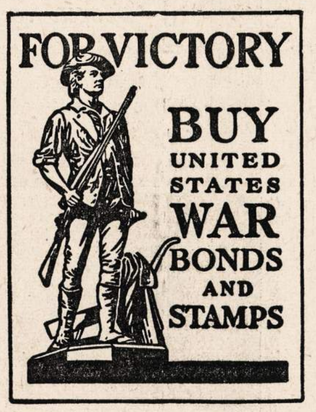

INVEST IN VICTORY!

Our boys can take the War to the enemy, if we back them up with ships and tanks and guns! But that takes money!

Help your Government to put the tools of war into the hands of our soldiers by purchasing War Savings Bonds and Stamps. And remember . . . just one Bond can't lick the Axis any more than just one gun! It takes millions of Americans buying War Savings Bonds and Stamps every pay day!

Bonds cost $18.75 and up . . . and they pay you back one-third more in only 10 years! Stamps cost 10¢, 25¢, and up . . . soon total the price of a Bond if bought regularly.

Help our boys on the fighting fronts wherever they may be! Buy War Savings Bonds as an investment for yourself and your country.

PIRKITE KARO BONUS

ANY BONDS TODAY? **By Fibber McGee and Molly**

Illustrated by Hilda Terry

"—but when Barry said 'Let's for a stake in the country,' he meant 'Let's buy a War Bond.'"

CLASSIFIED ADVT.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

REIKIA.
VYRŲ
Naktinis Valymo Darbas
Pilno laiko darbas. Virš 50 metų. Nuolatinis darbas. Geras mokestis. Puikiausios darbo sąlygos. Atsiliepikte tuojaus!
EMPLOYMENT OFFICE
9-tas aukštas.
THE FAIR
State and Adams St.

REIKALINGI
RETAIL ROUTE SALESMEN

Pastovus darbas
GERAS MOKESTIS
Atostogos
Grupinis apdraudos planas.
Kreipkitės į branch, arčiau prie savo namų.

BOWMAN DAIRY COMPANY

REIKIA NAKTINIŲ porterių ir bus boys. Duodame maistą ir uniformas. Nuolatiniai darbai, sekmadieniais nedirbama.

HARDING'S
68 W. Madison St.

REIKIA DARBININKŲ
Jeigu jūs neturite patyrimo, mes išmokysime jus molderiais ir coremakeriais dirbti dabar ir po karo. Leiberių taip pat reikalinga. Puikios darbo sąlygos Northwest priemiesty.
Kreipkitės:
CHICAGO FOUNDRY CO.
1856 Miner St. (Dempster)
DESPLAINES, ILL.

REIKIA
PUNCH PRESS OPERATORS
Patyrimas nebūtinas.
Švarus, malonus darbas. Tiktai naktinis darbas.
KARINIS DARBAS
Atsiliepkite:
3600 W. PONTIAC.

PORTERIO IR DŽIANITORIAUS reikia. Pastovus darbas, geras mokestis, Kleinzway Inc., 1367 West 37th Street.

REIKIA DARBININKŲ
PRIE MAŠINŲ IR KALVĖJE
Patyrusių ir nepatyrusių.
Yra pakankamai viršlaikio.
Darbas po karo.
4649 W. HARRISON ST.

REIKIA DŽIANITORIAUS
Vidurmiesčio ofisų trobesy. Pastovus darbas ir geras atlyginimas. Matykite Manager, Room 525. 111 W. Jackson Blvd.

Džiaugsmas Ir Liūdesys

Ponia Florence Hart, 7003 Roosevelt road, gavo laišką savo vyro kareivio iš Europos. Jisai pranešė smagias žinias, kad karas eina prie užbaigos ir kad tur būt neužilgo jis sugrįš namo pas savuosius.

Beskaitydama laišką, ponia Hart išgirdo lango traškėjimą kitame kambary, kur buvo jos 13 mėnesių sūnus James. Įbėgusi į kambarį, moteriškė pamatė, kad jos sūnus iškrito pro langą į šalygatvį iš antro namo aukšto. Vaikutis užsimušė.

Vaikutis prie lango žaidė su savo vyresniuoju broliu Richard, 4 metų. Tai taip džiugi žinia užsibaigė liūdesiu šioje šeimoje.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

SAVE GERBIANTYS VYRAI su šeimynomis, norį gyventi mažesniuose miestuose, jums yra nuolatiniai darbai. Vyrai turi turėti kiek žinojimo apie boilerius arba mechanišką patyrimą. Rašykite P. O. Box 472, Aurora, Ill.

REIKALINGAS PORTERIS ir pečkuris. Nuolatinis darbas, geras mokestis. Douglos Bath House, 3516 W. Roosevelt.

REIKIA PATIKIMŲ VYRŲ
Pastovus darbas. Gera ateitis. $40 i savaitę pradžioje. Bookkeeper, bendras raštinės darbas. Vieno stock man. Patyrimo nereikia. A. Glicksman and Co. Leather and Shoe Repair Supplies, 3335 Montrose.

REIKALINGAS VYRAS
Pastovus, lengvas darbas. Laikas ir pusė už viršlaikį..
PATYRIMO NEREIKIA.
PONTIAC
812 W. VAN BUREN.

REIKIA DŽIANITORIŲ — OFISŲ NAMAS. Ne senesnių 65 metų. Geras atlyginimas. Naktimis. 48 valandų darbo savaitė. Pastovus apskritus metus darbas. Atsišaukite į ofisą Forsyth Building, 1011 Lake St., arti Marion, Oak Park.

REIKALINGAS SALESMENAS priimti užsakymus iš retai grosernių Chicagos apylinkėj. Alga ir komišinas. Industrial Bleach, 2641 NORTH KEDZIE AVE.

REIKALINGAS VYRAS naktiniam darbui. Nuolatinis darbas blaivam ir darbščiam vyrui. Geras mokestis, 68 valandos savaitėj, laikas ir pusę virš 40 valandų. Pontiac, 812 W. Van Buren.

ODOS DARBININKO reikia prie dirbtinių kūno dalių: taipgi mašinisto pagelbininko. Pastovus darbas. J. F. Rowley Company, 521 West Monroe.

RUG WASHER, patyrusio reikia. $50.00 į savaitę, pastovus darbas. 17 Hillgrove Ave. La Grange, Norinčius išlavinsime.

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų-Darbininkių

REIKIA INDŲ PLOVĖJŲ, dienomis arba vakarais. 2701 W. Division Street.

REAL ESTATE—FOR SALE
Namai Žemė—Pardavimui

57 PĖDŲ LOTAS pardavimui. Gražiausioj vietoj priešai Marquette Parką. North East kampas 70th ir California. Kaina $4,200. Šaukite M. J. SEEley 8711.

PARDAVIMUI pusantro aukšto murinė cottage, 6 kamb. pirmam flate, 4 kamb. antram. Karštu vandeniu šildoma stokeriu. Kaina — $12,000. 6110 S. Kildare ave. Savininkas pirmam flate. Kreipkitės po 5:30 vakare.

PARDAVIMUI 6 KAMB. bungalow Austin, yra 2 karų garažas, arti mokyklų ir transportacijos; naujai dekoruotas. Tuojau bus patuštintas. Bargenas $8200. Austin 0090

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

80 AKRŲ. Gera 6 kambarių stuba; elektra; didelė barnė, vištininkas, kiti budinkai. Daug vaisinių medžių; arti miestelis. $6,500. Yra daug pavėsio medžių ant kalnelių prie St. Joe Upės. $20,000. Pusę cash. 62 akrų, 5 kambarių moderniška stuba; geras furnasas; 20 akrų miško, barnė ir vištininkas. Gražus ežero pakraštys. $6,250. 160 akrų, kalvuota žemė su moliu; geri budinkai; gerai aptverta. Miškas. $8,500. 354 akrų Prerijų žemė. A-1 budinkai. 2½ mylio iki miestelio. $100.00 už akrą. 80 akrų kalvuota su moliu žemė. Privatus ežeras. 75 vaisinių medžių. 8 akrai miško. 9 kambarių moderniška stuba,. Geras furnasas. Gera barnė. Stuba įrengta. $9,000. D. C. Singer, Broker, 48½ N. Main St., Three Rivers, Michigan.

AUTOS—TRUCKS—WANTED
Reikia Automobilių ir Trokų

REIKALINGAS AUTAS.
Karinio darba darbininkas reikalingas gero automobilio. Nori pirkti iš privatiškų žmonių. Mokės labai aukštą kainą. Phone JUNiper 7810.

FOR RENT—IN GENERAL
Rendai—Bendrai

PASIRENDUOJA 3 KAMBARIAI karšu vandeniu šildomi, džianitoriaus patarnavimas. $35.00 į mėnesį
2643 W. 71st St.
Telefonuokite YARds 0660.

SOIL—FOR SALE
Juodžemis—Pardavimui

PARDUODAM
JUODŽEMĮ
RIVERDALE 1700

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkių Reikia

Reikia
DŽENITORKŲ
VALYMO DARBAS MOTERIMS
VISOSE MIESTO DALYSE
Valandos
nuo 5:30 vakaro iki 12:00 nakties.
KARINĖ PRAMONĖ

TAIPGI REIKIA
DINING ROOM DARBININKIŲ
Atsiliepkite
Illinois Bell Telephone Company
EMPLOYMENT OFFICE
FOR WOMEN
Street Floor,
309 W. Washington St.

REIKIA MOTERŲ
Merginų
CAFETERIA HELP AND STOCK ROOM
Darbo valandas galima sutvarkyti, kad jums patiktų. Krautuvėje pirkiniams nuolaidos privilegija. Geras mokestis. Ateikite ir pasikalbėkite su mumis.
ATSIŠAUKITE:
Employment Office,
9-tas aukštas.
THE FAIR
State ir Adams St.

ŠEIMININKĖS
PADĖKITE KROLL.UI GAMINTI VAIKŲ VEŽIMĖLIUS IR LOPŠIUKUS
Pilno laiko darbas arba tik jo dalis. Reikia patyrusių ir nepatyrusių. Punch press operators. Vienos adatos siuvamų mašinų operatorkų. Reikia kitokių nepatyrusių darbininkių. Pastovus darbas dabar ir bus po karo. Geras mokestis. Malonios darbo sąlygos.
KROLL BROS.
1801 S. Michigan Ave.

REIKIA OPERATORKŲ — dirbtuvėje patyrusių prie jėgos siuvamų mašinų. Sekcijų darbas prie Rayon ir bovelninių sukneliu. Aukštas šmotų darbo mokestis garantuotas. 4611 STATE STREET.

REIKIA VALYTOJŲ naktiniam darbui. Darbo valandos nuo 9:30 vakaro iki 5:30 ryto. Šeštadidienių naktimis nedirbama. Duodame maistą ir uniformas.
HARDING'S
68 W. Madison St.

REIKALINGA TARNAITĖ abelnam darbui; yra du suaugę žmonės ir šuo. Kambarys, maudynė. Vasarą būname Michigan.
Superior 9411

REIKALINGA TARNAITĖ bendram namų darbui. 3 suaugę žmonės. Nėra skalbimo nei langų plovimo. Duodame kambarį maudynę, radio; aukštas mokestis. Keystone 8880.

REIKIA MOTERŲ skrybėlių copyisčių ir dirbėjų dėl retail dirbtuvės. Puiki proga, darbas nuolatinis arba galit dirbti dali laiko. 622 Church St., Evanston, Ill. Greenleaf 2888, Taber.

MERGINOS IR MOTERYS prašomos ateiti pasiruošusios dirbti. Patyrimas nereikalingas, nuolatinis darbas. Visi baltosios rasės žmonės. 65c per valandą. Stevens Wet Wash Laundry, 3001 W. 51 St.

BEAUTY OPERATORS, pastoviai arba dalį laiko dirbti. Geras mokestis, plus komišenas. 5 dienos i savaite. 2539 E. 79th St., SOUth Shore 2828.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDAVIMUI DRUG STORE prie 72 ir Stewart. Dėl smulkesnių informaciju šaukite Stogis,
Vincennes 0111

MUSICAL INSTRUCTIONS
Muzikos Pamokos

MAJESTIC RADIO ir fonografas. Parduos už geriausią pasiūlą. Virš 50 lietuviškų rekordų.
3437 SO. UNION AVE.